К 63/С 58
1200008680 78

СПОМЕНИ, РАЗКАЗИ, ОЧЕРЦИ, СПРАВКИ

C 58

К 441 (9)
1987
117

СПОМЕНИ, РАЗКАЗИ, ОЧЕРЦИ, СПРАВКИ

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"
120000868078

м. септември, 1987 г.
с. Пиргово

447383

"ГЛАВНАТА ИКОНОМИЧЕСКО-ПОЛИТИЧЕСКА ЗАДАЧА НА ПЪРВИЯ ПЕТГОДИШЕН ПЛАН /1949-1953 г. / Е ПОСТАВЯНЕ ОСНОВИТЕ НА СОЦИАЛИЗМА В БЪЛГАРИЯ ПО ПЪТЯ НА ИНДУСТРИАЛИЗАЦИЯТА И ЕЛЕКТРИФИКАЦИЯТА НА СТРАНАТА, КООПЕРИРАНЕТО И МАШИНИЗИРАНЕТО НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО".

/Из резолюцията на Петия
конгрес на БКП/

"ГЛАВНАТА ЗАДАЧА НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО Е ЧРЕЗ ОБНОВЯВАНЕ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКАТА БАЗА И ВНЕДРЯВАНЕ ПОСТИЖЕНИЯТА НА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЯ ПРОГРЕС ДА ОСИГУРИ УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО С ОГЛЕД ЦЕЛОГОДИШНО ДА СЕ ЗАДОВОЛЯВАТ НАРАСТВАЩИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО ОТ ПРОДОВОЛСТВИЕ И НА ПРЕРАБОТВАЩАТА ПРОМИШЛЕНОСТ ОТ СУРОВИНИ".

/ XIII конгрес на БКП/

КРАТКА ИСТОРИЧЕСКА И СОЦИАЛНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТКЗС - ПИРГОВО /1947 - 1987 г./

През много земи тече пълноводния Дунав. Много градове и села разположени по неговите китни брегове от Шварцвалд до Черно море.

Едно от тях е с.Пиргово. Много вода е изтекла по Дунава от времето, когато на неговия бряг в местността "Долната скеля" IV век преди новата ера се е появило първобитното селище, по-късно наречено Пиргус, за което свидетелстват направените разкопки, намерените съдове, безмълвни предмети и оръдия на труда.

Към средата на XVI век населението се изселва на 3 километра във вътрешността, местността "Трите чешми", поради засилване набезите на турците и ограбване на населението, където е разположено и понастоящем.

По време на руско-турската освободителна война 1877/78 година селото е било поставено под кръстосания артилерийски обстрел от страна на руси и турци, като по време на една от атаките е било опожарено. Населението, по заповед на руското командуване е било изселено към Абланово, Батин и Кривина.

На 12.XII.1877 г. селото е освободено и руските войни настъпват по посока към Русе.

През 1900 година по време на Тръстенишкия бунт, около 200 пирговчани вземат активно участие, начело с Бени Кръстев, Илия Братоев и др., едни от ръководителите на селското движение в Русенския край.

В момента живеещото население в с. Пиргово е 3040 души.

До 9 септември 1944 година бе бедно, изостанало селище. Населението се е занимавало със земеделие и ограничено животновъдство. Теренът на Пиргово е силно хълмист, начупен. Почвата не е много плодородна и населението е ходило в Добруджа и други краища на страната, а даже и в чужбина да да изкара прехраната си.

Победата на Деветосептемврийската социалистическа революция създаде условия и разкри нови хоризонти за трудов героизъм пред нашето село.

Огромно завоевание на НРБ е социалистическото преустройство на селското стопанство. Както в цялата страна, така и в Пиргово, социализмът на село победи. Цялата обработваема земя е кооперативна собственост.

В началото успехите идваха с големи трудности. Липсваше опит. Не бе лесно да се пречупи съзнанието и да се създаде ново отношение към труда.

И все пак успехите дойдоха. Начело вървяха комунистите. Влезе в действие организиращата и направляваща роля на Партията.

Да прелистим за миг страниците на 40 ГОДИШНАТА ИСТОРИЯ НА КООПЕРАТИВНОТО СТОПАНСТВО - ПИРГОВО. И днес спомените остават живи. Четиридесет и седем ентусиазирани стопани от с. Пиргово на 26.II.1947 г. с 770 декара собствена земя и около 1000 декара фондова - училищна, читалищна, на селкооп, обединиха силите си и създадоха ТКЗС " ДУНАВ " - с. Пиргово.

Първите години бяха изпълнени с повече трудности. Но волята, вярата в кооперативния строй победиха. Започна строителство, което през следващите години последователно преобрази райсна. През 1947 г. бе построен временен обор; 1948 г. 1 свинарник; 1949 г. водоснабдена зеленчукова градина с 1860 метра водопровод с вода за пиене, която се ползуваше и за поливане.

През есента на 1950 г. стопанството се масовизира и

нарасна на около 800 домакинства с всичката си земя намираща се в землището, около 40 000 декара. При масовизирането стопанството има 4200 овце, 960 коня, 440 каруци, 300 конски плуга и 270 брани.

През 1950 година са построени 2 обора, разширен е свинарникът, построен е хамбар; 1951 г. е построен 1 обор, 4 птичарника, 2 къщи в зеленчуковата градина; 1952 г. са построени 2 обора.

Постепенно ралото и диканята, сърпът и паламарката като главни оръдия на труда в селското стопанство отстъпват място на техниката. Към 1950 г. стопанството разполага с 2 камиона, а трактори и друга селскостопанска техника ползуваше отначало от МТС - Русе, след това от МТС - Две могили, а в последствие от МТС - Иваново.

Последователно, чрез внедряване на агротехническите постижения в селското стопанство и механизация на процесите, добивите от кооперативното поле се увеличават.

Октомврийският и Ноемврийският - 1958 г. и Януарският 1959 г. пленуми на ЦК на БКП, поставиха пред селското стопанство нови, още по-грандиозни задачи и набелязаха нови темпове за ускорено развитие на кооперативните стопанства.

През есента на 1958 г. ТКЗС Пиргово, ТКЗС с.Мечка и ТКЗС с. Тръстеник се обединиха със седалище с. Тръстеник.

На 19.II.1959 г. ТКЗС с. Пиргово и ТКЗС с. Мечка се отделиха от ТКЗС с. Тръстеник и се създаде обединено ТКЗС "Ленин" с център с. Пиргово. Основна дейност е растениевъдството, като най-добри условия съществуват за развитие на лозарството. Чрез лозарството земята се използува най-ефективно. Първоначалните трудности, които възникнаха пред стопанството бяха, както недостатъчната техника за обработване на земята, така и за борба срещу болестите и неприятелите. Но, мерките които взе партийното и стопанското ръководство, трудолюбието и амбицията на кооператорите разнесоха славата на Пиргово

както в страната, така и далеч зад граница, като район на кехлибареното грозде и ябълки.

ТКЗС "Ленин" с. Пиргово завоюва 12 национални първенства. Като венец на всички успехи е награждаването му и с най-високото отличие ОРДЕН "ГЕОРГИ ДИМИТРОВ" през 1968 година.

През този 40 годишен период на смел и съзидателен труд на кооператорите и ръководството израснаха и бяха удостоени със званието "ГЕРОЙ НА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЯ ТРУД" - др. АНГЕЛ ДИМИТРОВ БОБОКОВ - председател на ТКЗС от 1954 г. до 1969 г., а в момента Първи заместник заведущ отдел "Селскостопански" на ЦК на БКП; ДЕНКА ТОДОРОВА БЪРДАРОВА - птицевъдка; ДИМИТЪР БРАТОЕВ РАЧЕВ - механизатор; ИВАНАКИ ИВАНОВ БАСАРБОВСКИ - бригадир на първа лозарска бригада от 1957 година и продължава да работи като такъв.

Едва ли има село в нашата страна, което е създало 4 Герои на социалистическия труд, 7 носители на орден "Георги Димитров", 17 носители на орден "Червено знаме на труда", 2 носители на орден "Трудова слава" - III степен, 1 на орден НРБ - III степен, 53 на Народен орден на труда "златен", 58 на Народен орден на труда "сребърен" и 48 на Народен орден на труда "бронзов".

Благословен да бъде този дъжд от ярките звезди на 4-те герои на социалистическия труд, на ордените с образа на нашия велик вожд и учител Георги Димитров, на ордените с развятото червено знаме на труда. В тях се оглеждат великите завоевания на КООПЕРАТИВНИЯ СТРОЙ в нашите две села - Пиргово и Мечка, на неговите зрими върхове. Те напомнят за обилния хляб, наспорил нашата земя, за слънчевите плодове.

Признателност Вам, основатели, пионери, зидари на големия кооперативен дом, осветен от усилията и стремежите Ви под крилото на нашата родна комунистическа партия.

Привет на Вас, кооператори, полевъди, животновъди, бригадири, звеноводи, механизатори, строители, специалисти от район Пиргово, чиито героичен труд, впрегнал съвременните машини, издига пирамидата на плодородието и изобилието, от която се вижда по-светло и величаво нашето КОМУНИСТИЧЕСКО УТРЕ !

Така Ви казва нашата мъдра ДИМИТРОВСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ, когато закичва гърдите Ви, когато изрича вашите имена, за да бъдат чути от цялата Родина.

Къде са сега хората, какви мисли са ги вълнували през този 40 годишен период от създаването на ТКЗС Пиргово, какво е тяхното участие във всенародното усилие за претворяване на КОНГРЕСНИТЕ ПАРТИЙНИ РЕШЕНИЯ В ДЕЛА, се разказва в предложения сборник от спомени, разкази, очерци, справки.

АЛЕКСАНДРА ИГНАТОВА - секретар
на Общоселския партиен комитет

м. май, 1987 г.
с. Пиргово

ОСНОВАТЕЛИ НА ТКЗС"ДУНАВ"ПИРГОВО

О С Н О В А Т Е Л И

НА ТКЗС "ДУНАВ" - с. ПИРГОВО, РУСЕНСКИ ОКРЪГ

Протокол № 1 от 26.II.1947 г.

1. АТАНАС СТОЯНОВ ЦИРКОВ - председател на УС
2. МИНКО МИНКОВ КЬОСЕВ - член на УС
3. СТОЯН ДАНЕВ БАРБУКОВ - член на УС
4. НИКОЛАЙ ВЕЛИКОВ РЕКИНОВ - председател на КС
5. ДИМИТЪР ЕНЧЕВ БАЛТАДЖИЕВ - член на КС
6. ЯНКО БАЕВ МАНГОВ - член на КС
7. ЛЮБЕН ИЛИЕВ ШАХЪНОВ - член кооператор
8. ТОДОР МИНЧЕВ ДУДЕВ - "
9. ЙОРДАН НИКОЛОВ ШЕНКОВ - "
10. МИЛАН РУСАНОВ РЕКИНОВ - "
11. ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ ПАЦАНОВ - "
12. АТАНАС ЙОРГОВ КОСТУРОВ - "
13. ДИМИТЪР ЦВЯТКОВ КЬОСЕВ - "
14. МАРИН ВЕЛИКОВ КАМАРАШЕВ - "
15. МИЛКО СТОЯНОВ ГЪРБАТОВ - "
16. СТОЯН РУСАНОВ БОДУРОВ - "
17. ТРИФОН АТАНАСОВ БРИГОВ - "
18. ПЕНИ ПЕТРОВ КАМАРАШЕВ - "
19. МАРИН МИТЕВ ШЕНКОВ - "
20. ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ АЧЕВ - "
21. ГЕОРГИ ИВАНОВ МАНГОВ - "
22. ВЕЛИКО ДАНЕВ БАРБУКОВ - "
23. ЙОРДАН ТРИФОНОВ ОБРЕШКОВ - "
24. ВАСИЛ СТОЯНОВ ЦИРКОВ - "
25. ИЛИЯ ЦВЯТКОВ КЬОСЕВ - "
26. ВЕЛИКО МАРИНОВ КАМАРАШЕВ - "

27.АТАНАС НИКОЛОВ МИЛЕВ - член кооператор
28.АНГЕЛ ПЕТКОВ АЧЕВ - "
29.СТОИЛ ДАНЕВ РЕСЕВ - "
30.ИВАН НИКОЛОВ ОБРЕШКОВ - "
31.РАДИ МАРИНОВ ШЕНКОВ - "
32.ЛЮБЕН АНГЕЛОВ ВЪЛЧЕВ - "
33.ВАСИЛ ЦВЯТКОВ КЬОСЕВ - "
34.ДИМИТЪР НИКОЛОВ ШЕНКОВ - "
35.ЦВЯТКО ВЕЛИКОВ КЬОСЕВ - "
36.ДИМИТЪР ДИМИТРОВ КАМАРАШЕВ "
37.ВАСИЛ ПЕТКОВ РАДЕВ - "
38.ГЕОРГИ РУСАНОВ ДЖАРНАВЛИЕВ "
39.ГЕЦО АТАНАСОВ БРИГОВ - "
40.ИВАН ВЕЛКОВ ГРЪЦМАНОВ - "
41.ГЕОРГИ ДИМИТРОВ ПАХЪНОВ - "
42.ПЕТКО ВАСИЛЕВ РАДЕВ - "
43.МИХАИЛ ПЕТРОВ КОСТАДИНОВ - "
44.АТАНАС ДРУМЕВ ДЖАРНАВЛИЕВ "
45.АНГЕЛ СТОЯНОВ КАМАРАШЕВ - "
46.ИЛИЯ ГЕОРГИЕВ ПАЦАНОВ - "
47.ПЕТКО ГЕОРГИЕВ БЪРДАРОВ - "

ОСНОВАТЕЛИ НА ТКЗС "БРАТСТВО" с.МЕЧКА

О С Н О В А Т Е Л И

НА ТКЗС "БРАТСТВО" с. МЕЧКА, РУСЕНСКИ ОКРЪГ

Протокол № 1/11.IX.1946 година

1. АНГЕЛ КИРИЛОВ БЕНЕВ – председател на УС
2. ВЕЛИКО БЕНЕВ КРЪСТЕВ – подпредседател на УС
3. ИВАН ИЛИЕВ ХРИСТОВ – член на УС
4. ИВАН ГЕОРГИЕВ БЕНЕВ – член на УС
5. ТРИФОН ГЕОРГИЕВ СЯРОВ – член на УС
6. ИВАН ЛАЗАРОВ АТАНАСОВ – председател на КС
7. ИВАН НЕНОВ ИВАНОВ – секретар на КС
8. СТЕФАН КРЪСТЕВ БЕНЕВ – член на КС
9. св.АНДРЕЙ РАДЕВ МИНЧЕВ – касиер-деловодител
10. АНГЕЛ АНГЕЛОВ ДИМОВ – член кооператор
11. БОРИС ИВАНОВ ВЕЛИКОВ – "
12. ГЕОРГИ СТЕФАНОВ ДОНЧЕВ – "
13. ИЛИЯ ИЛИЕВ ИЛИЕВ – "
14. ИВАН ВЕЛЕВ НЕНОВ – "
15. ИЛИЯ АНДРЕЕВ ФИЛИПОВ – "
16. ЙОРДАН ЦВЕТКОВ ДАНЕВ – "
17. ТОДОР ЛАЗАРОВ АТАНАСОВ – "
18. ТОДОР ПЕНЕВ ТОДОРОВ – "
19. ТОДОР СТОЯНОВ КЬОСЕВ – "
20. КИРИЛ ДРУМЕВ БЕНЕВ – "
21. ХРИСТО РУСАНОВ ПЕТРОВ – "
22. КИРИЛ БЕНЕВ КРЪСТЕВ – "
23. ИВАН ДАНЕВ ВЕЛЕВ – "
24. ЙОРДАН ДАНЕВ ВЕЛЕВ – "
25. ИЛИЯ ИЛИЕВ ХРИСТОВ – "

26.ПЕТЪР ВАСИЛЕВ ЮНЕВ - член кооператор
27.ГЕОРГИ ПЕНЕВ ТОДОРОВ - "
28.ВЕЛИКО ФИЛЕВ НЕНОВ - "

АПРИЛСКАТА ЛИНИЯ - ИЗТОЧНИК
НА НАШИТЕ УСПЕХИ
/ спомени /

Сега, от върха на 40-годишнината от рождението на кооперативния строй в с.Пиргово - образуването на ТКЗС, с вълнение и гордост си спомням за онези събития, които в изпълнение аграрната политика на нашата славна Българска комунистическа партия, под ръководството на партийната организация в нашето село, се разви на Пирговска земя и се извърши истинско чудо. Главните герои на това, което стана, бяха пирговските кооператори. Извършиха го комунисти, земеделци, комсомолци, безпартийни, нашите баци и майки, братя и сестри, връстници, малки и големи. Всички, които се бяха устремили към новия живот, показан от Българската комунистическа партия.

За съвсем първите години от основаването на ТКЗС имат думата основателите начело с първия председател на ТКЗС др. Атанас Цирков, когото аз, заедно с всички пирговчани, дълбоко уважавам.

Аз ще разкажа за годините, в които бях жив участник Известно е, че след първите години от образуването на ТКЗС, години на ентусиазъм - годините 1952-1953-1954 се помнят като най-тежкия период в историята на кооперативното стопанство. Стопанството изпадна в тежко финансово състояние, за да приключи през 1953 г. с 20 стотинки на трудоден отчисления върху

срок започна да носи високи доходи. Любим отрасъл на пирговчани стана лозарството. На кооперативно събрание беше приета широка и дългосрочна програма за развитие на съвременно уедрено и механизирано лозарство. За кратък период от време бяха изкоренени старите разпокъсани на дребно парчета лозя. Засадиха се огромни за времето си масиви в местностите - "Мерата", "Пряката пътека", "Падината" и др., с възможности за механизация на обработката и растителната защита.

Положи се началото и на съвсем нов отрасъл - производството на лозов посадъчен материал, като бе изградена мощна пригодена за промишлено производство стратификалня. Така за няколко години пирговското стопанство се нареди в челните редици на гроздопроизводството. Много стопанства от страната идваха и обменяха опита на пирговските лозари, а славата на качественото пирговско грозде се разнасяше далеч зад пределите на страната и живота на кооператорите година след година ставаше все по-добър.

Важен момент от развитието на кооперативното стопанство, на неговата производствена база, бе изграждането на пирговската напоителна система (вече в рамките на обединеното кооперативно стопанство със съставни села Пиргово и Мечка). Пирговчани и мечани се амбицираха да победят сушата и то за невероятно кратки срокове. Започнахме късно през есента на 1962 г. Всичко се изграждаше със силите на кооперативното стопанство - 6-7 строителни бригади, около 20 камиона, трактори, каруци. И сега ми е пред очите как се разнасяха в трудно-поносим студ тръбите. Отливаха се плочите на помпените станции и се покриваха с оборска тор да не замръзват. Героизъм проявяваше групата на бай Илия Величков при издълбаване в скалата мястото на помпената станция на 5-6 метра под нивото на Дунава. Нямаше никаква механизация и натрошените камъни се

изваждаха количка по количка. Работеше се през нощта и от там строителите и бригадирите дойдоха на тържеството в училищния салон въудушевени от победата. Гощавката и веселбата продължиха в чест на тази победа до късно през нощта.

Така на 31 май 1963 година с участието на отговорни гости от София и Русе напоителната система беше пусната в експлоатация. Спомням си голямото хоро в центъра на селото, което изразяваше радостта на кооператорите от новата победа. И нещо още по-важно - ръководни дейци от поливния район на окръга предричаха, че пирговчани и мечени има да се учат поне десет години, за да станат поливачи. Но пророкуванията им не се оправдаха. Още същата 1963 година кооператорите се учеха, поливаха и получиха над 600 кг/дка царевица - най-високия добив в окръга при поливни условия за да достигнат през 1986 година най-високия добив в страната - 943 кг/дка царевица. Добре си спомням мъжеството на нашите кооператори през сушавата 1968 г. Денонощно се поливаше. Полето се осветяваше от помпените станции и дъждовалните агрегати и приличаше на бойно поле. Хората се прибираха на село само един път на десет дни - след всяка завършена поливка, за да отпразнуват в Пирговския ресторант поредната победа с природната стихия - сушата. Направени бяха 6 поливки (до 18 август), след което най-после заваля дъждът, когато богатия урожай вече беше осигурен.

В следните 1968-1969 година се роди идеята за развитие на нов отрасъл - ябълкопроизводството и тя беше сполучливо реализирана вече в условията на АПК - Иваново. Кооператорите от двете прекрасни села Пиргово и Мечка бяха амбициозни в изграждането на материалната база, но и добри, умни, бих казал талантливи стопани при нейната експлоатация. Особено силни и незаличими са моите спомени за пословичното трудолюбие, остроумие и находчивост на нашите жени - майки, сестри от

девойките до преминалите в пенсионна възраст (последните не се предаваха). С каква любов се грижеха за лозята. С ножици в ръка те проявяваха своята интелектуална висота, а в трудните години, когато не стигаше механизацията, те не се поколебаха да вдигнат и пръскачките на гърба, за да се опазят от болести богатата гроздова реколта. Винаги съм се отнасял с преклонение и дълбока признателност пред истинският им подвиг.

Много хубави спомени за задружна работа ме свързват с пирговските механизатори и шофьори. Това бе сърцето на трудовия колектив. Основната част и на сегашните механизатори и шофьори са мои бойни другари. Те винаги са се проявявали като опитни и талантливи труженици. Те работеха денем и нощем. Когато селото заспиваше, по хълмистите полета на Пиргово властваше само боботенето и светлините на неуморните машини, управлявани от златните ръце на механизатори и комбайнери. Така с малко трактори и комбайни, но използувайки всеки час от денонощието, ние успявахме да извършим в срокове дълбоката оран, силаха, да приберем гроздето и др.

Скъпи спомени съм съхранил и за нашите животновъди, овчари, кравари и птицевъди. В пек и студ, дъжд и кал, те стояха на своя пост и от изоставащо, животноводството в Пиргово се превърна в челно.

И мъже и жени бяха възприемчиви към новото. Те жадно изучаваха новите технологии и методи, поднесени им от научни работници и специалисти и нашето стопанство бе едно от първите в окръга по приложение на техническия прогрес. Получаваха се едни от най-високите добиви грозде, царевица, слънчоглед и др. Много от кооператорите получиха високи държавни награди, а ТКЗС като един прекрасен трудов колектив, като голямо задружно семейство, известно със своите забележителни заслуги, давайки тон на страната в производството на много селскостопански продукти, в изграждането на новия живот на село,

заслужи и бе удостоено с най-голямата държавна награда - орден "Георги Димитров". Сега десетки червени знамена със своя неугасим блясък излъчват неувяхващата за век и веков слава на пирговското трудолюбие и майсторство.

Не може да се изтрие от паметта ни динамизма, с който хората обединени в ТКЗС на принципа "Един за всички и всички за един", създаваха блага за себе си, блага за своите братя работническата класа и народната интелигенция. Заплащането на трудодеия растеше година след година. Доходите на кооператорите се увеличаваха, хората се прощаваха с бедността и мизерията, с безпросветността, радваха се на дълго мечтания сносен човешки живот. Гладът остана като неприятен спомен в тъмното минало. От схлупени, пригодени за мизерен живот къщурки и бордеи се издигнаха спретнати и светли двуетажни, с всички удобства за сносен човешки живот къщи. И те бяха творение на колективния труд. ТКЗС осигуряваше малка строителна бригада, към която се притичваха на взаимно помощ близки, комшии и роднини и за седмица по народна традиция се окачваха на върха на покрива подаръците за строителите. Така изпуснахме да запазим поне една стара къща за музей да напомня на идните поколения жалкото съществуване на техните деди. Къщите се обзавеждаха по новому - с удобни легла, гардероби, а по-късно телевизори и всякаква битова техника.

ТКЗС укрепна, доходите на хората позволяваха да се премине към самооблагане за нуждите на благоустройването на селото. Бяха ликвидирани калните улици, асфалтира се пътя от спирка "Долапите" до Стълбище, от Пирдово до кръстопътя за Иваново. Построиха се детски ясли и градини в двете села, водоснабдяването се разширяваше. В детските ясли и градини издръжката на децата на кооператорите се поемаше изцяло от стопанството. Не мога да забравя деня, в който бе поднесена

за първи път топла храна на кооператорите в току-що построената стратификалня. Спомням си как се засрамиха малцината кооператори, които не бяха си заявили храна от предния ден и трябваше да надничат в паницата на съседа, изпълнен с видимо доволство и радост.

И все пак един от най-ярките ми спомени е чудото, което стана на беглишкото "Гуйно" (парка при банята) през м.май на 1957 година - непосредствено след Априлския пленум на ЦК на БКП. Нашата народна държава за първи път в историята на света беше решила въпроса с гарантиране пенсията на кооператорите. И сега са пред очите ми милите, изпълнени с радост, наши съселяни наредени около празничната трапеза. Едни пускаха на воля сълзите си от радост, други се хващаха на хорото, целуваха ръцете на момичетата, които им връчваха смайващото възнаграждение за многогодишен труд, посветен на хляба на народа, израз на благодарност към партията, към народната власт. Малката за сегашно време пенсия, тогава беше нечуто невиждано, неочаквано. Това стопли сърцата на малки и големи. Чувствуваше се като цепна материална и морална подкрепа, дълбока признателност на държавата към труда на селския труженик, каквато за първи път усетиха със сърцето си тези, които не помнеха добра дума по време на буржоазната власт, знаеха само непосилния труд от тъмно до тъмно и редовното плащане на безбожните данъци и борчове към бирници и банкери.

Иска ми се да спомена и за онази отговорност и съзнателност, която нашите кооператори проявяваха към решаване на кооперативните дела, как те се чувствуваха като истински стопани.

Много характерно за годините, в които бях председател на стопанството бе, че дистанция между ръководство и колектив, кооператори беше непозната. Всички основни въпроси се решаваха на кооперативните събрания. На тях ставаха оживени дискусии, критика без заобиколки, пряко се назоваваха имената

на виновниците, правеха се конкретни и полезни предложения, Винаги се стигаше до единодушни решения, които активно се изпълняваха от всички кооператори. Само на едно събрание не се прие предложението на Управителния съвет. Събранието прие предложение, което бе направено от няколко кооператори. Какъв беше случая? Управителния съвет на ТКЗС предложи да се увеличи аванса на кооператорите, до колкото си спомням от 60 на 70 %. Ние мислехме, че това ще се посрещне с голям ентусиазъм и ще се запише голям актив на ръководството. Но, очевидно не сме познавали достатъчно психологията на хората. Оказа се, че това е било желание на чиновниците в ТКЗС. Когато поставихме въпроса на разискване, много другари прямо и откровено ни казаха, че ни е много къса паметта, че сме забравили трагедията от приключването на 1953 година (минус 20 стотинки на на трудоден, както е казал и поета). Те ни припомниха, че природата винаги може да ни изненада. По-хубаво, казваха те, при приключването на годината да получим повече, та да си купим нещо по-голямо. ТКЗС за нас е спестовна каса. ТКЗС е наше и парите в неговата каса са наши, ние му вярваме, така че се откажете от това си намерение и не ще гласуваме за това предложение. Поставихме предложението на гласуване. В залата се вдигнаха само 4-5 ръце на чиновници. Ние членовете на Управителния съвет, бързо се ориентирахме и не вдигнахме ръце. Това бе знаменателно събитие. Случилото се беше една блестяща демонстрация на политическата зрялост на нашите кооператори, на тяхната далновидност, колко те са израснали в колективния труд, колко дълбоко вярваха те в кооперативния строй, в правилната Априлска линия на партията. Това будеше у мен дълбоко удовлетворение и гордост, даваше на всички нас сили да работим още по-уверено и творчески, като се опираме на народното доверие и мъдрост. Още по-често и активно се съветвах с хората, бяхме в постоянен диалог с тях. По бригадни събрания, при посещения в полето и на фермата жадно записвахме предложенията и основателните критики и нужди.

Решенията на Управителния съвет се съобразяваха с мнението на кооператорите и още на другия ден те биваха съобщавани по радиоуредбата, често пъти разяснявани в бригадните колективи и групи.

Под ръководството на партийната организация рамо до рамо с дружбата ни с БЗНС беше изградено образцово кооперативно стопанство - истински социалистически трудов колектив, голямо задружно семейство. Известно е, че ТКЗС "Ленин" - с.Пиргово, се ползваше с голямо доверие и авторитет в страната от партията и правителството. Блестящо потвърждение за това бе грандиозното посещение и посрещане на др. Тодор Живков - Генерален секретар на РКП, през 1966 г. на празника на лозаря. И досега не помня в Русенско стопанство да е ставало посрещане от такъв характер. Там, от трибуната на меченския паметник на Руските освободители, връчвайки националното знаме на първенството, др. Тодор Живков поздрави кооператорите с големите победи и им изрази гореща благодарност, че със своя ум и всеотдаен труд, на дело манифестират правилността на партийната линия, а те от своя страна с възгласи "Да живее БКП" изразяваха своята благодарност и вяра към партията, увереността си да вървят все така сплотени около партията.

Успехите на пирговчани и мечени продължиха и в следващия етап от развитието в условията на АПК. Радваме се, че се извърши модернизация на лозарството, изгради се най-хубавата овощна градина в страната. Радостно чувство изпълва гърдите ми от инициативата на сегашното партийно и стопанско ръководство на АПК - Иваново,(което аз дълбоко уважавам), да се обособи селскостопанското производство на територията на бившето ТКЗС - с. Пиргово в една бригада от нов тип - с пълна юридическа и икономическа самостоятелност. Уверен съм, че следващите години нашите механизатори, животновъди, лозари и

овощари, зеленчуко-производители и всички труженици ще постигнат още по-големи победи в осъществяване на новия стратегически курс на партията за качествено нов растеж.

Като изразявам своята дълбока признателност към всички мои земляци за задружният ни живот и труд, пожелавам на новото ръководство на прекрасния трудов колектив много здраве и щастие, нови сполуки в благородния и високоотговорен селскостопански труд.

ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ И ОТНОВО НА ДОБЪР ПЪТ !

АНГЕЛ БОБОКОВ - Член на ЦК на
БКП и първи зам.зав.отдел
"Селскостопански" на ЦК на БКП

5 юни, 1987 г.

АТАНАС СТОЯНОВ ЦИРКОВ - първи
председател на ТКЗС "Дунав"
с.Пиргово, от 26.II.1947 година
до 3.III.1953 година
/спомени /

За председател на Управителния съвет на стопанството бях избран аз - Атанас Стоянов Цирков.

Роден съм на 18 юли 1919 година в с. Пиргово, Русенски окръг. Завършил съм седми клас. Член съм на БКП от 1944 година.

Произхождам от бедно селско семейство. Поради липса на средства, въпреки голямото ми желание и отлични бележки, не можах да продължа образованието си.

Увличах се да чета освен художествена и селскостопанска литература от читалището, на което известно време бях библиотекар.

Усвоих професията тракторист-машинист на вършачка от частни курсове пред 9 септември и до създаването на стопанството работих като машинист по чужди вършачки.

С жар приех идеята за кооперативно стопанство на земята още пред 9 септември, като се интересувах от колхозите в СССР и образуваните у нас няколко стопанства. Набавих си и съответната литература, макар и оскъдна до 9 септември 1944 година. Но, след освобождението ни от фашизма станах още по ревностен агитатор на идеята за кооперираме. Като партиен секретар и касиер на БКП, секретар на ОФ комитет и други места използувах всичкото си време за разясняване указанията на БКП за преустройство на селското стопанство на социалистическа основа.

Може би поради гореизложеното партията ме предложи и кооператорите единодушно ме избраха за председател на ТКЗС почти 6 години. Най-добри и активни помощници ми бяха Минко Кьосев, Стоян Данев Барбуков, Николай Рекинов и други.

Стопанството беше създадено от предимно бедни селяни, членове на БКП, БЗНС и безпартийни, които обхващаха около 32 селски домакинства и 1200 декари земя, част от която беше собственост на Общинския народен съвет - фондова, на Селкооп, Читалището, църквата и други.

През пролетта на 1947 г. част от есенните посеви загинаха от измръзване и задушаване. Използувайки това положение наехме един трактор "Булдог" - частен и аз като тракторист и председател очертах първите блокове. След това наехме още 2-3 трактора "Диринг" от частници, преорахме земята и засяхме предимно с царевица, овес, фасул и други пролетни култури, както и зеленчук. За целта сформирахме полевъдна и зеленчукова бригада. За полевъден бригадир назначихме Минко Кьосев, който по-късно стана зам.председател. За бригадир на зеленчуковата градина беше назначен Михаил Петров Костадинов, заменен по-късно от Димитър Димитров Камарашев, който и до сега е градинарски ръководител и носител на много ордени.

Зеленчуковата градина създадохме в местността "Везирски мост" край река Дунав. Понеже брегът е много висок, а подходящо място нямаше, водата беше изкарвана на два етапа - с трактор до средата на височината в един варел, а от там с малко градинарско моторче - втори етап до вадата. Големи трудности, но кооператорите не се предаваха, като при авария на помпата жените с кобилици и кофи изнасяха вода от Дунава на гръб и поливаха застрашения зеленчук от суша. Освен това и част от водата на чешмата "Зорава" беше удовона в тръбопровод, който стои и досега. Така беше създадена голяма зеленчукова градина за пръв път в село Иргово.

От кооператорите беше събран много малко добитък - впрегатен и овце. Даже при първия опит, когато от ОНС идва зоотехникът Илия Енчев се наложи да си отиде без да свърши работа, дохаля им на кооператорите да се разделят с домашните си животни. После, рабира се, пак на ново разяснителна работа и всичко се оправи. Събрани бяха 6 коня и 4 вола, и около 120 овце.

Есента приключихме добре с прибирането на реколтата от пролетниците и зеленчуците. Доволен беше и първият тракторист - бай Янко Баев.

През есента на същата 1947 година създадохме малка свинеферма със свиневъд Мицо Братоев Рачев, който полагаше големи грижи за животните.

Есента засяхме 770 дка пшеница, от която на следващата година 1948 получихме добра за него време реколта - по 140 кг. от декар. С помощта на трактор "Диринг" и сноповързачки - чехски, аз пожънах почти цялата площ като председател и като тракторист до 5 юли (първи в Русенска околия тогава). Кооператорите и особено кооператорките бяха много доволни, жетвата им се вида лека и приятна, тук там да свържат разпилени снопи и да трупат на кръстци.

Есента раздадохме за труд и рента на кооператорите по 3-4 тона пшеница на домакинство.

И тогава обърнаха поглед към стопанството нови кооператори, които разбира се бяха приети.

Есента закупихме още 120 овце, свине, крави. Създадохме и птицеферма с гледачи Васил Цирков и Трифон Бригов. По това време вилнееше вражеската агитация против ТКЗС, но резултатите, макар и скромни, укрепваха вярата на кооператорите в правото дело на Партията. И през есента на 1948 година и 1949 година земята се увеличи.

Но, особено през есента на 1950 година стана пълно масовизиране. Цялото население с всичката си земя, лозя, мери,

гори и добитък се включиха в стопанството. Землището от над 50 хиляди декари от които само ниви 36 х.дка се вляха в стопанството, 900 коня, 300 вола и крави, 4200 овце, много дребен земеделски инвентар и 440 каруци.

Тогава взех един трактор "Диринг" - VV 30 и недочаках да се обере царевицата от дребните нивички на стопаните, оформих новите блокове на масовизираното ТКЗС, като очертах и главните пътища в землището, които се ползуват и сега, като някои се и шосираха вече.

Създадохме 18 полевъдни и 2 зеленчукови бригади с общо 1600 кооператори.

Впрегнахме, освен малкото машини, които ни предостави държавната МТС - Русе с изкупени от частни стопани износени трактори, но и 440 чифта добитък с дървени рала и малко плугове. И въпреки голямата суша, кооператорите с примитивните сечива - рала и мотики, подготвиха почвата за сеитба. Много голяма помощ оказаха на стопанството и жените, които с мотики по бригади и звена, разбиваха буците за подготовка на площите. Събрахме малко семена от новите кооператори, около 40 тона, отделихме от малкото стопанство 20 тона и гражадна помощ от държавата 230 тона, успяхме да завършим сеитбата до 28 октомври, най-благоприятния срок.

В резултат на това, на следващата 1951 година се получи много добра реколта за времето на 144 кг. зърно от декар пшеница. Проявиха се със своя усърден труд почти всички бригадири. И някои натрупвайки дългогодишен опит, останаха такива за дълго време. Такива можем да посочим например Георги Илиев Мартев, Петър Иванов Ковачев, Нико Иванов Бахъров, Велико Атанасов Караиванов, Стоян Ст. Атанасов Барбуков, Атанас Тройчев Шахънов, Велико Данев Барбуков, Георги Мартев Дудев, Илия Николов Дудев, Иван Петков Пометков и много други.

В зеленчуковите бригади на Михаил Петров Костадинов и Димитър Димитров Камарашев резултатите бяха също добри. Тогава поставихме и помощен двигател на помпата.

Овцеферматa след масовизацията се разрастна. Нейн бригадир беше Ради Шенков, а по-късно Велико Петров Лисичков. Много трудно се изхимуваха конете. Поради недостиг на фураж, умряха около 100 коня. Наложи се много от тях да се поставят на люлки от въжета. Но все пак с извънредно много усилия на кооператорите и помощта от държавата отпуснаха се 120 тона царевично брашно, малко сено и слама посрещнахме пролетта с над 800 коня и 300 говеда.

Овцете също трудно прекараха зимата. Наложи се да се смъкват от покривите сламата, царевичака и папура за да се изхранват. Една част от овцете се закараха през зимата в остров "Батин", други към ДЗС "Нова Черна". И от събраните 4200 броя овце 400 измряха и 300 застрашени от глад изклахме. Всичко това стана поради липса на фураж. Годината беше сушава, кооператорите задържаха фураж за личните си животни.

Освен това, много ни вредеше злостната агитация на опозицията срещу народната власт, че скоро ще дойдат американците, че ръководителите ще бъдат избесени, че стопанствата ще се разтурят и т.н. Всичко това действуваше върху съзнанието, особено на новите кооператори. Засилвахме охраната, повишавахме бдителността. Аз като председател, вечер след съвещание в канцеларията, почнах да се прибирам по различни улици. Една вечер бях изваден на моста при фурната от 2-3 лица с тояги, избягах с тичане. Друг случай, устроено ми беше нападение през прозорците на къщата ми. Употребих оръжие и нападателите се разбягаха.

Но, въпреки многото пречки и трудности успяхме.

Годината се оказа благоприятна, реколтата радваше. Разпределихме пак по 3-4 тона зърно на домакинство, но пари почти нямаше. А с изработените от кооператорите около 400 хиляди ръчни тухли построихме много обори,свинарници, хамбари и други.

Останаха назад спомените за 140-те места, по които бяха настанени кооперативните коне, говеда и овце. Всичко постепенно се изживя.

Понеже селото беше лозарско и в миналото, то ръководството на стопанството, преценявайки, че стопаните които имаха лозя, бяха и по-заможни, се ориентира към засаждане на промишлени лозя на големи масиви и на овощни градини. Всичко това изискваше много труд и средства, а такива нямаше откъде да постъпят. А и времето беше такова, че държавата имаше грамадни нужди от средства и работна ръка за новоизграждащата се индустрия, строителство и др. Там и заплащането беше много по-голямо. Например в строежите надницата, около 200 лева тогавашен курс.

Кооператорите в желанието си да изпратят децата си в Русе да учат, започнаха масово да се отправят към държавните обекти. От селото ни излязоха към 700 мъже, най-годните за работа. Или от всяко домакинство средно по 1 човек. Започнаха да остават недобре обработени земеделски култури. А те бяха много трудоемки. Например, соя, рацин, памук, коноп, захарно цвекло, зеленчуци и др. По горните ръководители от околийски мащаб не се съобразяваха с това. Изпращаха ни се от Русе отговорници за всяка кампания, в повечето случаи съвсем неподготвени - придържаха се сляпо в календарните планове. Сеехме в сняг и кал за да се спази календарния срок.

Без да се вземе под внимание работната сила на стопанството се искаше едновременно да се жъне. Жънехме 40 дни на ръка, да се вършее, да се изнасят доставките къде, къде по напред. А и дъждовете оказваха своето въздействие. Вършеехме

с 3-4 вършачки на 3 смени. Затова се искаше и хора и организация.

Но въпреки това, се заехме и засадихме близо 1000 декара лозя.

След моята смяна през 1953 година и новото ръководство продължи усилено да засажда лозя, предимно сорта "Болгар" и ябълки.

м. май, 1987г.
с.Пиргово, Русенски окръг

АНГЕЛ КИРИЛОВ ПЕНЕВ - първи
председател на ТКЗС "Братство"
с. Мечка от 11.IX.1946 година
до м.IX.1948 година
/ спомени /

Много ли са или малко 40 години не мога да преценя, но те минаха. Остана една дълга и светла диря, напомняща за един нов етап в развитието на нашето село и селското стопанство.

Не е тайна, за никого, че с. Мечка, сгушено в два дола и често влачено в миналото от мътните порои идващи от Великина и Гюр чешми беше едно от най-бедните села в района. Бедно беше не от това, че моите съселяни бяха мързеливи или лоши стопани, а от това, че земята беше малко неплодородна и лошо обработена. Повечето от стопаните бяха притежатели на малки парчета гладна земя по баирите на "Блатския борун", "Черновода", "Палито влак", "Липаря", "Кайнаците" и другаде. Голямото количество земя по деретата и равнините беше притежание на малка част от едри стопани. Това обстоятелство принуждаваше нашите селяни дат търсят свой поминък по кариерите на Ефтим, лозята и камионите на Димитър Калчев, градските лозя и чиракуване на едрите собственици. Фашистката власт на всичко отгоре ги обсипваше с данъци,реквизиции и други теготби. Хората изнемогваха, не можеха доникъде да свързват двата края. Гладът, мизерията и невежеството заемаха все по-големи размери. Положението стана нетърпимо особено в последните години преди Втората световна война. За някои тя дойде като отдушник, като очаквана, като манна небесна. Разрасна се спекулата, черната борса. Засили се още повече експлоатацията. Положението на бедните селяни още повече се влоши. Нужът опираше

до кокала. Бурята се приближаваше и дойде. Вероломните фашистки завоеватели бяха бити, разгромени и смазани в собственото им леговище от непобедимата славна съветска армия.

Народите в целия свят разкършиха снага и отхвърлиха тежките кремъ.

В дните и годините на тежката свещена война на съветските народи против фашисткия поробител, нашият народ в своето болшинство застана на негова страна и се хвърли в неравна борба с помагачите на немските пълчища - българските фашисти. Родните балкани приютиха смелите синове и дъщери на нашия народ, дадоха им подслон и база в неравната битка. Затворите и концлагерите бяха препълнени от пленените борци на трудовия народ. С помощта на Съветската армия, фашисткия режим беше свален и изпратен на политическото бунище. Нашият народ пое съдбините си в собствени ръце. Започна нова страница в живота му. Търсеха се нови форми и начини за излизане от тежкото положение, в което се намираше нашата страна. Селското стопанство изостанало и разрушено искаше реорганизация.

БКП вдигна лозунга за кооперираме на земята, което ще даде възможност за механизиране на селското стопанство - машинна обработка и повишаване на добивите.

Така се роди идеята и движението в нашето село Мечка за създаване на ТКЗС. Под ръководството на партийната организация започнахме системна разяснителна работа. Всички членове на партията станаха най-горещи агитатори. Те неуморно агитираха, спореха и защитаваха идеята за кооперирането на земята. Не е тайна и са много живите хора, които помнят, че с малки изключения идеята за кооперирането на земята беше партийно дело. Нека да си припомним, че годините 1945 и 1946 бяха тежки сушави години, освен това и политически тежки. България като сателит на фашистка Германия не се признаваше

от Америка, Англия и Франция. Много чужди радиостанции и реакционни кръгове подхранваха идеята, че може да се създаде власт в България без комунистите. Усилено се втълпяваше тази идея особено в момента, когато някои влизащи в ОФ партии се разцепиха. Създадоха се опозиционни фракции и политическото положение се влоши още повече. При това сложно политическо положение се наложи да се проведат избори за обикновено народно събрание. Под влиянието на външните сили и под техния натиск дори се отложиха веднъж изборите за обикновено народно събрание. Проведе се и референдум 1946 г. В тези условия ние не спирахме нашата агитация за ТКЗС, не спирахме нашето настъпление. Политическата обстановка създаде и политически укрепи много хора от нашето село. Тя ги направи още по-непримирими, още по-твърди и бойки. Членовете на партията като Иван Лазаров, Велико Бенев, Илия Илиев, Иван Илиев, Тодор Лазаров, Тодор Пенев, Ангел Ангелов, Йордан Цветков и други неуморно бяха на своя пост.

Особено приятно ми е да си спомня ролята на безпартийния св,Андрей Радев. Той застана наравно с нас комунистите и пред никакви заплахи не се спря. Агитираше страстно, неуморно, денонощно. Използуваше дори амвона на църквата, в дните когато си отслужваше църковна литургия. Такива бяха в него време убедените, страстните агитатори за новите форми, за новия строй, за новото прогресивно кооперативно движение. Нашият труд се увенча с успех. Ние записахме редица хора, желаещи да обработват кооперативно земята.

Независимо от всички трудности, ние насрочихме и проведохме първото учредително събрание, на което присъствуваха не само главите на семействата, там имаше и жени и деца. Моментът беше тържествен, сублимен.

Трябва да кажа, че предварително с актива обсъдихме въпроса за управителния съвет и председателя. Единодушно

решихме за председател да бъде предложен Тодор Г. Тодоров, а за заместник Велико Бенев.

На събранието отново се изказаха много от присъстващите. Отново се водеше агитация и за кой ли път се внасяха ясноти за бъдещето, които и на нас не бяха ясни.

След прекратяване на изказванията преминахме към избиране на Управителен съвет. Гласуваше се явно, открито. Предложените хора за членове на Управителния съвет бяха избрани с абсолютно болшинство, за председател беше избран Тодор Г. Тодоров. Хората избраха Тодор Тодоров за председател на ТКЗС открито, с радост, защото го уважаваха и обичаха като човек и общественик.

Аз искам да се спра още малко на въпроса за избирането на Тодор Тодоров за председател на ТКЗС.

Цялата партийна организация подкрепи кандидатурата на Тодор Тодоров и лично аз бях убеден, че не грешим. Повтарям, хората, бъдещите кооператори с желание и любов избраха Тодор Тодоров за председател на ТКЗС и повериха целият си имот, живота и съдбата в негови ръце, защото му вярваха, че той като среден стопанин, член на БЗНС, един от ръководителите на дружбата ще поведе нашето село към светлия друм на бъдещето.

Аз искам да продължа, по-нататък, след учредителното събрание.

Ентусиазмът се засили. Занесохме документите по учредяване на ТКЗС в Околийското управление. ТКЗС беше регистрирано, утвърдено, узаконено. Връщане назад няма. Дори на празника на земята, наши активисти, натоварени на каруци, накичени и пременени, с много радост, манифестираха пред областните и околийските ръководители на град Русе.

Помня с колко много радост ни прие русенската общественост.

Работата по организацията на ТКЗС вървеше в пълен ход.

Уточнихме блоковете. Първият беше създаден на базата на фондовите ниви в местността "Великина чешма". След това "Дервента", "Лагера" и т.н. От Околийското управление ни обещаха трактор за първата бразда и така в един прекрасен ден дойде от с.Щръклево, собственост на някаква богата вдовица. Зарадван от това събитие, потърсих председателя на ТКЗС да му съобщя новината. Ние работихме заедно. Аз кмет, а той секретар на селото. Оказа се, че го няма. Бил болен. Отидох в тях и го заварих седнал на сундурмата. Разказах му какво съм отишъл. Той ме погледна разтревожен, стана и с голяма мъка от устата му излязоха следните думи:

- Ангеле, аз ниви нямам, те са на Елена, следователно не съм член на ТКЗС и не мога да бъда председател на стопанството.

Аз не повярвах на чутото. Думите му ме поразиха. Те ме удариха като камшик. В това време дойде при нас и буля Елена. Тя със злоба ми заяви в лицето:

- Той ниви няма, да върви с голия си задник в ТКЗС.

Така приключи нашият разговор. Аз излязох от тях като пиян, с пламнала глава, помръкнали очи и с въпроса: Какво трябва да се прави ?

Вечерта събрахме партийния и кооперативен актив в клуба. Аз им съобщих тревожната вест, че Тодор Тодоров се отказва от ТКЗС. Чест прави на партийния актив, на св.Андрей Радев и Трифон Сяров, че не се поколебаха нито за момент, а твърдо решихме като насрочихме второ учредително събрание за избиране на нов председател на ТКЗС.

Предварително искам да заявя, че ние не дооценихме силата на враговете и опозицията в село. Ние сметнахме, че с провеждането на учредителното събрание и избиране на председател на ТКЗС опасност за просъществуване на ТКЗС няма.

Опозицията след събранието се активизира. Създаде се център около някои хора и чрез особен натиск върху Тодор

Тодоров те извършиха своето пъклено дело, те го извадиха от ТКЗС.

Но радостта им беше кратка. И те не оцениха нашите сили реално, че макар и бедни, ние нищо не губим и ще се борим до край.

Проведохме второ учредително събрание, на което бях избран за председател на ТКЗС аз - Ангел Кирилов Бенев.

Така роденото в мъки и жестоки класови битки младото ни кооперативно стопанство създадено почти от бедняци, започна своето съществуване.

След два дни със знамена, хората пременени радостни, крачеха смело след трактора, отправени към блока в местността "Великина чешма" за заораване първата кооперативна бразда. Шествието мина по улицата между Иван Филчев и Иван Тодоров, край двора на Сарови. Иван Тодоров излезе от портата си с камък в ръка и го запрати с клетвените думи:

"Хайде тази година гладни, догодина по-гладни".

Като змии съскаха нашите врагове, кълняха ни, черниха ни, но те забравяха, че ние сме от такова тесто замесени, че нито клетви, нито дяволи ни хващаха, защото сме носители на новото и прогреса, защото искаме хората да са щастливи и радостни.

Кооперативното стопанство "Братство" с.Мечка създадено през 1946 година укрепваше, размахваше крила, набираше мощ. Тежки и сурови бяха първите години, но дойдоха и такива в които показвахме на какво е способен трудовия човек, ползувайки новото и техниката. Ние завоювахме за него време особено големи успехи и каква е радостта изпитана от това да узнае този, който се е борил за нея и за това всяка победа беше скъпа, като родна майка и като първа рожба.

ТЕЗИ КОИТО ВЪРВЯХА В ПЪРВИТЕ
РЕДИЦИ НЕ ВИНАГИ ИМ БЕШЕ ЛЕСНО
/ спомени /

В един октомврийски ден на 1954 година бях повикан на разговор с първия секретар на ОК на БКП - Русе др. Петко Йорданов. Темата на разговора бе за кризисното положение, в което беше изпаднало ТКЗС - Пиргово. Както изтъкна той изпращането на няколко партийни работници, промените на председателите на ТКЗС не са дали положителен ефект. През 1953 година стопанството е приключило стопанската година с минус 20 стотинки на човекоден. Това е довело до задължения на най-редовните кооператори, заработили най-много човекодни в ТКЗС. Поради това, кооператорите масово напускали ТКЗС и отивали на работа в град Русе, а работата в ТКЗС изоставала. То било изправено пред катастрофа и финансов банкрут. Партийната организация, раздирана от вътрешно-партийни борби не можела да реши сложните проблеми. При тая ситуация, ние виждаме изхода от изпращането на един екип от добре политически ориентирани млади хора, с добър организационен похват. И най-важното добри патриоти на родното си село Пиргово, които да подпомогнат за изправянето на крак и стабилизирането на ТКЗС. Този екип др. Пометков, в който влизаш и ти, ще уточним сега заедно с теб, заяви др. П. Йорданов.

Така за председател на ТКЗС бе уточнено да бъде др. Ангел Бобоков, когото добре познавах от работата му като секретар на комсомолското дружество в Пиргово и съвместната ни работа в Околийския комитет на СНМ - Русе, от където отиде в БНА и там стана политически офицер.

За главен агроном се спряхме на др. Николай Рекинов, който също познавахме от активната му обществена и политическа

дейност.

На 14 ноември 1954 година, след окончателното решаване на въпроса и освобождаването ни от дотогавашната ни работа, двамата с др. Бобоков потеглихме с малкото корабче от Русе за Пиргово. Пътят ни с корабчето и пеша от пристанището до село бе запълнен с размишления от къде и как да започнем, какво да направим, щото действително да изправим ТКЗС на крака и да върнем загубената вяра на кооператорите в кооперативния строй.

След няколко дни се проведе голямо събрание, на което се бе стекло мало и голямо, породено от любопитството за новите хора, за избор на председател на ТКЗС и членове на УС и КС. Първият секретар на ОК на БКП др. Петко Йорданов направи анализ и критични бележки за състоянието на работата. Представи новите хора, предложи и кандидатурата за председател на ТКЗС. Представянето ни и избора бе посрещнато с голям възторг и въодушевление. Но лично аз почувствувах, че хората ни посрещат с някакъв песимизъм, изразяващ се в това, дали тези млади хора непознаващи проблемите на селото ще съумеят да се преборят с големите и трудни задачи ?

Те трудностите, възникваха още на другия ден. Началото на месец декември беше, а имаше да се берат и то на ръка 1800 декара царевица. Резитбата и загрибването на лозята въобще не бе започвало, а хората почти не излизаха на работа. Кооператорите бяха загубили вяра в кооперативния строй. Страхуваха се да не увеличат своите задължения. Събираме партийния и стопански актив, бием тревога, поставяме задачи, а ефект почти никакъв, кооператорите не излизат на работа. Разпределихме се с председателя и главния агроном и някои активисти в отделни бригади в различните райони на селото. Когато тръгнем с бригадира да викаме кооператорите на работа по домовете, стопанина ни посреща с шише прясна ракия или вино за черпене. Така беше почти във всяка къща. Бригадирът

пийва в една, две къщи и забравя за какво е тръгнал. Вечерта в партийния кабинет споделят своите констатации с председателя на ТКЗС др. Бобоков, Н. Рекинов и др., а те са абсолютно същите, както при мен. Нетърсенето на отговорност като стил и метод на работа и алкохолът бяха оказали своето отрицателно въздействие върху по-голямата част от нашия бригадирски състав и стопански актив.

По-късно когато правихме инвентаризация на кооперативното имущество, се констатира липса на 67 броя агнета и овце, 1200 литра ракия. И слушаме наивни обяснения, че вълци ги изяли, други се загубили в полето, а ракията много бързо се изпарявала и давала много голяма фира.

На нас много ясно ни стана, че крилатата мисъл и златното правило на Сталин "Кадрите решават всичко" е проблем № 1, с който ние трябва да започнем. Да подберем честни, правдиви, дисциплинирани хора, ползуващи се с доверието и подкрепата на хората и то много срочно. Скоро партийния кабинет се обърна в щаб за подбор на кадри, в който аз, председателя на ТКЗС, председателя на БЗНС др. П. Ковачев, Стоян Барбуков - секретар на ППО, безпартийни и активисти, до полунощ викахме хора, беседвахме с тях, съветвахме се с авторитетни хора от бригадите, за да се намери най-правилно решение. Едни убеждавахме и призовавахме другарски. Други като Илия Дудев - тракторист в МТС, Иван Пометков - корабен готвач и други, изискахме да се върнат и работят в ТКЗС. Други просто ги молехме да ни помогнат. Спомням си с каква настойчивост убеждавахме и молехме Петко Новаков - пенсионер от БДЖ дядо Киро Сотиров също пенсионер, но рядко трудолюбиви, честни, правдиви стопани, желани от хората и от бригадата.
И сега си спомням техният отклик: "Добре момчета, щом толкова се налага, ще ви помогнем, колкото можем, но и скоро да ни освободите".

Да ! Тези безпартийни труженици, достойно ни

помогнаха и то не 1-2, а повече от 4-5 години до създаването на нови и подготвени кадри и ние с почит и признателност ги освободихме.

Беше приета разгърната програма за срочна подготовка на млади, надеждни и перспективни кадри, чрез изпращането им в школи, курсове и семинари. За кратък период от 2-3 години бяха изпратени на подготовка Петър Ковачев, Илия Цанев, Ангел Петков Ачев, Иван Пометков, Илия Николов, Велико Цвятков Кьосев, Иванаки Басарбовски, Николай Ачев и други, които бяха издигнати за зам.председатели, бригадири, зав.ферми, отговорници на отрасли и т.н.

Но живота властно изискваше да се подготвят квалифицирани специалисти. Партийния комитет прие конкретна програма за подготовка на такива. Със стипендии от ТКЗС бяха изпратени да се учат за агрономи др. Георги Бобоков, Йордан Обрешков, Тодор Цанков, Васил Янакиев; за зоотехници др. Йордан Драгнев, др. Иванка Шахънова; за ветеринарен лекар др. Кирил Георгиев. Със стипендии от ТКЗС завършиха др. Емил Цветков и Веселин Янчев - за инженери. Стимули и улеснения се даваха за завършване задочно образование. По този път завърши агрономство председателя на ТКЗС Павел Иванов, инженер Тодор Борисов, Стоил Бобоков, Георги Вълчев, Иван Ив. Гръцманов, Георги Кошаров, Стефан Кошаров, Иван Ръждов, инженер Александра Димова и т.н.

"Теорията става жива сила, когато се овладее от масите" - учеше Ленин. Ние трябваше да осъществим тази мисъл сред нашите кооператори. За целта бе приета конкретна програма за масово обучение на кооператорите, с морални и материални стимули. Програмата се изразяваше в това, че през зимните месеци с кооператорите се провеждаха 3 целодневни занимания по отрасли - лозарство, полевъдство, зеленчукопроизводство. Даваха се 15 дни за самоподготовка, след което индивидуално се

явяваха пред тричленна комисия по теория и практика. Завършилите успешно получаваха съответно I-ви или II-ри разряд квалификация. Съгласно програмата на получилите I-ви разряд се начисляваше 20 % допълнително възнаграждение върху месечната заработка, а за II-ри разряд - 10 %.

Имащите средно образование и работещи в материалното производство получаваха по 30 лева месечно върху заработката.

Първата година се явиха 76 кооператори и кооператорки, по-младите, по-смелите, но следващата година масово се посетиха курсовете и се явиха на изпит много повече кооператори и кооператорки. За самоподготовката не стигнаха учебниците от селско-стопанското училище - Пиргово. Изкупиха се всички налични учебници от Русе. Наложи се да доставяме такива от Разград, Бяла и другаде. Мира не даваха окооператорите на нашите специалисти за изясняване на някои проблеми. В деня на изпитите, които траяха по 4-5 дни кооператорите и кооператорките се вълнуваха като ученици. В изпитната стая имаше лози 3-4 лозови главини. Кооператорите, освен по теория бяха длъжни да облагородят 3 броя лозички, да покажат как биха порязали посочената главина от определения сорт. Съобразно отговорите и практическото умение се даваше съответния разряд.

За мен това беше основата, оня велик прелом в съзнанието и квалификацията на всички кооператори, които донесоха успехите и славата на ТКЗС Пиргово, за което ще разкажат стопанските ръководители председателя на ТКЗС др. Ангел Бобоков, др. Иван Тодоров - главен агроном, др. Гръцманов зам.председател и други. Бих искал и аз да подчертая, че без постоянното изучаване на положителния опит, без постоянната и непосредствена връзка с научните учреждения и институти, тези успехи също не биха се постигнали. И сега си спомням какъв огромен тласък в производството на царевицата и рязкото повишаване на добивите даде Симпозиума по царевицата, проведен под егитата на ООН, с участие на научни светила от САЩ, Италия, Франция,

Югославия, Румъния и др., проведен във физкултурната зала в Пиргово. Изтъкнатия на Симпозиума професор със своите теоретични и практични постановки, доктор на селскостопанските науки и ръководител на Института в Земон-поле Югославия ни оказа неизмерима практическа помощ в отглеждането на царевицата.

Неоценима беше помощта на научния институт по лозарство в Плевен. Спомням си в каква тревога ни хвърлиха 600 декара млади буйни лозя в местността "Падините", които почти нямаха грозде. На нашата покана се отзова професор Куню Стоев. Оглежда големия масив, хубавите лозя, но без грозде и някак иронично се усмихна и ни казва: "Ще ви дам един практичен пример. Ако на един много охранен кон качите едно 6-7 годишно дете и го пуснете да язди,какво ще стане ни пита той ! А ние единодушно отговаряме - ще го хвърли ! Да, точно така, потвърждаваше професор К. Стоев. Така става и с вашите лозя. И малкото грозде, което са имали е хвърлено. Тези лозя искат да се товарят, а вие не умеете да режете сорта "Болгар". Този сорт ни поучи, той иска дълга резитба 17-18 очи на плодова пръчка, а вие сте ги рязали на 10-12 очи, които не дават плод. Плодът се получава главно от 12 до 18 пъпки. Това беше в 1960 година. Прилагайки тези практически съвети през 1961 година от целия този масив от 600 дка ние получихме 2763 кг. от декар, а звеното на Милан Бригов получи по 3050 кг. С тези постижения ние се прославихме в страната, а много бригадири, звеноводи, кооператори окичиха гърдите си с различни ордени и медали. Тази година бе стартова и цели 5 последователни години здраво държахме Националното знаме на лозарски първенци в страната, което и остана като реликва завинаги у нас. Ето как интегрирането на теорията с практиката дава своите ценни резултати.

Със съдействието на ОК на БКП, към ТКЗС беше изграден така наречения Научен съвет с научни дейци от различни специалности - от Образцов чифлик, Института по лозарство Плевен,

института "Пушкаров" от Селскостопанска академия на науките и други. Научният съвет се оглави от проф. Куню Стоев, енергичен теоретик и практик на селскостопанските науки. Този научен съвет дълги години бе неоценим помощник в разработване проблемите и перспективите за развитието на ТКЗС.

Укрепването и успешното развитие на ТКЗС не можеше да се постигне без наличието на една сплотена, боеспособна партийна организация, без дисциплинирани и с високо чувство на отговорност комунисти, които да са готови да вървят в крак с новите изисквания. За съжаление от дългогодишните вътрешно-котерийни борби много комунисти в това число и предани на кооперативното дело и основатели на ТКЗС, бяха изключени, затова, че не са се примирявали, остро са критикували за допусканите слабости, други от апатия са се отдръпнали от партията. Съставът на малобройната ППО от 33/37 члена, при 3900 население на Пиргово, беше едва ли не роднинска, вече застаряваща ППО, с членове дори без средно образование. Особено през първата 1955 г. много нови инициативи, издигането на нови млади кадри в ППО се посрещаше с известен скептицизъм. Това налагаше в ППО да се влее нова свежа струя, която да измени този бихме казали консервативен състав. А млади хора, комсомолци-кооператори, местна интелигенция не липсваше. Младежи се връщаха от казарката. В скоро време бяха приети за членове на БКП Илия Дудев, Иван Пометков, Ангел Ачев, Велико Цвятков, Милан Маджаров, Милан Бригов, Любен Димитров, Асен Върбанов, Александра Димова, Виржиния Пометкова и много други. За един период от две години съставът на ППО се удвои и тя стана 67 комунисти. Именно от този млад състав бяха изпратени и подготвени бъдещите бригадири, заведущ ферма, звеноводи и т.н., които трябваше с ускорени темпове да тласкат ТКЗС към нови успехи. За нарасналия подобрен състав на ППО бе необходимо добър партиен секретар и за такъв с помощта на ОК на БКП през 1957 г. бе изтеглен офицера от Военно морски

флот др. Иван Ив. Гръцианов - наш бих казал боен другар още от ученическите години. По-късно той също бе изпратен да се учи в Пазарджик, за да придобие селскостопански звания и опит и по-добре да насочва дейността на ППО. За къс период от време ППО неузнаваемо измени своя облик и съдържание. Тя стана бойка, сплотена с дисциплинирани комунисти работещи в поверените им участъци с високо чувство на отговорност.

Обърнато бе внимание за засилване на масовополитическата и индивидуална работа за възвръщане на загубената им вяра в кооперативния строй - в ТКЗС, за опазване на социалистическата собственост от кражби и разхищения и други отрицателни прояви, които особено много се ширеха. Създаден бе деен агитационен апарат от най-отговорните партийни, стопански и административни ръководители активисти на масовите и обществени организации и от интелигенцията. Установи се практиката партийните и стопански ръководители ежедневно да бъдат в отделните бригади, звена и ферми, да разясняват, да убеждават, да контролират и изслушат критичните бележки и предложения на хората. На 15 дни и при отпочване на дадена стопанска задача се провеждаха събрания във всички бригади и ферми за анализиране извършената работа и поставяне новите задачи.

Радиоуредбата стана мощно пропагандно средство. Партийния секретар и председателя на ТКЗС всяка седмица най-малко 1-2 пъти излизаха пред микрофона с критичен анализ за състоянието на работата. Бичуваха се слабостите, разобличаваха се разхитителите и крадците на кооперативното имущество. Пропуските и слабостите, отрицателните явления, критичните предложения бяха винаги на вниманието и системно се разглеждаха в ПЮ, ОПК, УС на ТКЗС. Непрекъснато се разработваха и усъвършенствуваха редица нормативни документи - наредби, правилници,третиращи организацията и заплащането на труда, премирането на кооператорите за постигнати успехи в различните дейности, санкциониране разхитителите, лишаване от премии

и други облаги, допусканите кражби и т.н. Въведена бе стопанската сметка и заплащането бе съобразно извършената работа в отделните звена, групи и отделни животновъди, отделни машини. Тези документи изиграха решаваща роля за приучване на кооператорите на ред и дисциплина, на стопанисване и пестеливост, на високо чувство на отговорност за изпълнение на задачите. Кооператорите все повече чувствуваха и знаеха, че във всяко начинание думата си е казала партията, а с това неминуемо растеше ролята и авторитета на партията, като партия-ръководителка.

Внедреният колективен стил и метод на работа при обсъждане и решаване проблемите и то в перспективи, засиленият конкретен контрол и взискателност от партийните кадри, личният пример на комунистите създаде у всеки комунист високо чувство на отговорност и дисциплина.

В подкрепа на горното бих посочил как на 8 март 1963 г. вечерта бяха изпратени с важната задача да отлеят покривната бетонна плоча на Трета помпена станция - от над 150 кв.метра комунистите Илия Дудев, Иван Пометков, Ангел Ачев, Велико Цвятков, Милан Бригов и други. Задачата трябваше да се изпълни до към 4 часа сутринта защото времето беше много студено, бетонът се бъркаше на ръка с прибавка на трикозол против замръзване и с кофи се качваше на покрива. Каква изненада беше, когато групата точно в 12 часа се яви на Осмомартенското тържество и докладва, че възложената задача е изпълнена.

Не друг, а комунистките Ивана и Петрана Ачеви, Друма Вълчева, бяха първите, които сложиха пръскачките на гърба, а с това улякоха и много други в помощ на мъжете за срочно напръскване и опазване на лозята.

Сега в кравефермата се работи на две смени, фуража е докаран от снабдителна група и раздаван със самозареждащи ремаркета, млякото по тръбопроводи се прибира. Има бригадири

отчетник, млекоприемчици и т.н. Не така беше във фермата в с. Мечка оглавявана от комунистката Друма Славчева. Ръчното доене, доячите, повече жени са и доставчици и пастири, ръчно почистваха и изхвърляха торта. Др. Друма Славчева е навсякъде с тях. Тя е бригадир, тя е отчетник и приемчик. Тя товари на каруцата тежките гюмове с мляко и в дъжд и в пек, в сняг и виелици тя ежедневно сама откарваше млякото до приемателния пункт в Пиргово. Каква непосилна работа за една жена, която от 3 часа сутринта до 8-9 часа вечерта е във фермата. Каква воля, каква енергия се криеше и в друга една жена комунистката Денка Бърдарова, устремила се напред и крачеща в челните редици на първенците. За нея като че почивка нямаше, покълва ечемик,в тъмните стаички бере и кълца коприва за подхранване на птиците, с каруца бяга да коси и носи люцерна. Тя е активистка и в женското движение, член на ОПК, народен съветник и навсякъде успява.

Какво да кажем за комуниста Станчо Балтаджиев, който вече 24 години продължава да ръководи фермата, която му е станала втори дом. Сутрин е там от 3 часа, а вечер остава последен. Всичко да провери, да обмисли, задачите за следващия ден и винаги крачещ в първите редици. Не са случайни възгласите на ръководителите и специалистите на животновъдството "Где да имахме навсякъде такива кадри като Станчо Балтаджиев , проблеми нямаше да има, а успехите биха били още много по-високи".

Никога и никоя комисия по културата на земеделието не е минавала без възхищение край блоковете идеално правилнейно засяти, редовно поникнали и окопани култури на комунистите - трактористи Ради Шенков, Велико Пухлев, носител на орден "Георги Димитров", последният когото всички механизатори от селищната система познават и други.

Не искам да повтарям, да изброявам и пиша много за други наши комунисти, било то по-малки или по-големи ръково-

дители, редови кооператори, на брой повече от 34 човека, които със своя всеотдаен труд крачеха в първите редици в борбата за преуспяването на кооперативния строй, увличаха след себе си безпартийните маси и заслужено окичиха своите гърди с по един и повече ордени и медали, значки на трудовата слава, юбилейни медали и пр.

Само партийна организация, партийно и стопанско ръководство, което можеше дни и седмици наред масово да изкара кооператорите в 2 и половина - 3 часа рано сутринта за скубане на фасул на ръка до напичането му, след това до вечерта връзване и копаене на лоза, а след това до късна нощ - 11-12 часа да тупат слънчоглед на стопанските дворове или белят царевични кочани, колто може само за 6 от главно зимни месеци да построи напоителна система с 4 помпени станции, да прокопае на ръка и бетонира километри канали и още първата година да получи високи добиви от поливните култури царевица, люцерна, зеленчуци, можа да извърши такъв действителен прелом в стопанския, социалния и културния живот в село Пиргово.

Обръщайки се 40 години назад с удовлетворение и гордост виждам светлата диря, която са оставили и оставят комунистите от Пиргово и Мечка, които в единен ритъм и винаги заедно със сдружените земеделци, комсомолците са се борили за победата на кооперативния строй за утвърждаването на социализма на село, за благоденствието и добруването на изстрадалото в миналото наше население от Пиргово и Мечка и все така уверено да крачат в бъдните.

НИКОЛАЙ ПОМЕТКОВ - партиен
работник и секретар на ОПК от
1954 до 1975 година

6 юли, 1987 г.
с. Пиргово

СПОМЕНИ ЗА НАЧАЛНИЯ ВЪЗХОД
НА ТКЗС с.ПИРГОВО

Със съдействието на др. Лъчезар Аврамов, тогавашен член на Политбюро на ЦК на БКП и др. Петър Данаилов - първи секретар на ОК на БКП бяха доставени за две години много трактори и таварни коли и напълно беше механизирано ТКЗС Пиргово. Имаше много добри млади механизатори като Ради Маринов Шенков, Николай Маринов Шенков, Марин Станчев Барбуков, Петър Б. Кошаров, Марин Гецов Бодуров, Велико Иванов Пухлев, Велико Йорданов Бобоков, Стоян Николов Барбуков, Николай Йорданов Гърбатов, Георги Борисов Върбанов, Борис Димитров Дудев, Иван Данев Дончев, Георги Янакиев, Марин Тодоров Христов, Велико Георгиев Драшков и много много други.

Спомням си един празничен неделен ден точно на събора на Тръстеник, на "Калинка" при проверка на механизаторите извършващи дълбока оран се оказа, че качеството бе много високо, дълбочината 35-40 см. според указанията и гребените на дълбоката оран бяха с мъртвица (белееха се защото се ореше съзнателно и много качествено). Такава оран, не е необходимо да се мери, защото всеки специалист знае, че е на по-голяма дълбочина отколкото е наредено да се оре

Беше въведен здрав ленински стил и методи на работа. Ежедневният контрол и отчет, строгата дисциплина и отговорност на работата станаха стил и метод на ръководството, наложен от др. Ангел Бобоков. Голямата принципност, честност и скромност и всеотдайността в работата възвръщаха вярата на хората. Всички въпроси се обсъждаха и решаваха колективно. Работеше се със замах и голяма перспективност. Усилено се

създаваха много лозя и масово се внедряваше механизацията и техническия прогрес. Още първата година резултатите не закъсняха. Наред с високото натурално заплащане беше разпределено и по 2,14 лв. на човекоден, нещо което не се беше случвало от основаването на ТКЗС; на следващата година по 3,40 лв.на човекоден; на третата по 4,70 лв.; на четвъртата по 5,13 лв.; а на петата по 5,70 лв. на човекоден.

Наред с паричното заплащане се разпределяше и също добро натурално заплащане - пшеница, ечемик, царевица, сирене, захар, зеленчуци и много други. Спомням си, че през една от тези години се полагаше много висока премия захар на ръководните кадри, но те се отказаха. Високото заплащане възвърна вярата на нашите кооператори и повиши техният дух и ентусиазъм. С бързи темпове нарастваше материалната база на ТКЗС. Наред с техниката, която обслужваше ТКЗС от МТС, собственост на ТКЗС станаха 45 колесни трактора и 37 камиона. Създадоха се големи лозови масиви, а наред с тях и съоръжения за пръскане. Започна производството на лозов посадъчен материал.

Голямо внимание се отдели и на личното стопанство на кооператорите в рамките на приетия устав на ТКЗС, като всичко с изключение на лозята се обработваше колективно. Старите лозя на кооператорите бяха разкоренени, на тяхно място им създадохме нови лозя на два масива до Първи и Втори стопански дворове и Цанковите бахчи. Благодарение на повишаващото се материално благосъстояние на кооператорите в годините 1957/58/ 1959 година масово се правеха ръчно изработени тухли чрез ТКЗС с трудодни на всички кооператори се построиха нови къщи, с което коренно се измени облика на с. Пиргово. По укрепналост и икономическа мощ ТКЗС Пиргово се нареждаше вече на едно от първите места в окръга и страната. Ежегодно всички трудови колективи се изпращаха с камиони на ТКЗС по за 2-3 дни на екскурзия в страната. Около 200 наши кооператори и кооператорки

за високи успехи са били наградени с екскурзии до СССР, ГДР, ЧССР, ПНР и др. Цели звена от бригади са награждавани до ССР и Югославия с наши рейсови коли.

Окрупняването на ТКЗС през първия етап завари ТКЗС Пиргово едно от най-икономическо силно в окръга Ние се обединихме с ТКЗС "Братство" с. Мечка и обединеното ТКЗС приело името на вожда на пролетарската революция "Владимир Илич Ленин".

Успехите на обединеното ТКЗС не стихваха, а напротив ежегодно бележеха успехи след успехи, поради влизане в експлоатация на новосъздадените лозя и разширената материална база. В обединеното ТКЗС лозята достигнаха 6500, от които 2800 декара десертни.

По инициатива на стопанското ръководство в лицето на неговия председател др. Бобоков и с пълната подкрепа на ОК на БКП беше проектирана пирговска напоителна система. С инженер Василев определихме мястото на първата помпена станция. Това беше една издадена в Дунава скала. В тая скала с много ръчен труд беше изкопано халето на дълбочина под нивото на реката. Тук работиха предимно пирговски и меченски строителни групи - на Велико Маджаров, Стоян Караиванов, Стефан Костов, Димитър Алексиев и др. С голям ентусиазъм и възторг се изгради напоителната система само за една зима и една пролет - 1962/63 година, за общо 13230 дка поливна площ. С това се създадоха условия за получаване на високи добиви от полските култури. Самото откриване на напоителната система се превърна в голям празник за населението от Пиргово и Мечка. Всички жители, мало и голямо, над 5000 души бяха на тържеството. В този голям празник взеха участие др. Лъчезар Авраамов - тогавашен секретар на ОКна БКП, др. Недялко Христов - секретар на ОК на БКП и много други гости от окръга и София.

През тези години беше построена и стратификацията с плодохранилища.

Построиха се много обори с доилни инсталации в кравефермата, преустроиха се овчарниците, подобриха се битовите условия на животновъдите. Големи грижи се отделяха и за подобряване на породния състав в говедовъдството, овцевъдството, птицевъдството и свиневъдството. И нашите ферми от губещи станаха рентабилни и печаливши.

По инициатива на партийното и стопанско ръководство на лицето на др. Бобоков и др. Пометков, ТКЗС Пиргово първо започна връзки с научните институти в "Образцов чифлик"- Русе, Института по слънчогледа и пшеницата в Толбухин, Института в Кнежа, Института по лозарство в Плевен и други. Много полезни се оказаха връзките със Земон Поле в Югославия, професорите Пипер и Вита Маркович. От виданото в Югославия и Смедерово се породи идеята в стопанското ръководство на ТКЗС за създаване на промишлени ябълкови насаждения.

В резултат на това здраво научно ръководство в партийната и стопанска работа ТКЗС "Ленин" с. Пиргово постигна високи резултати. Лозарите от цялата страна започнаха да идват при нас и да изучават опита ни. Получаваха се по 45-50 % първокласни лозички, по 800-900 кг. среден добив царевица от декар; 230 кг. слънчоглед от декар; 190 кг. фасул; по 7,2 кг. вълна от овца; 78 литра млако от овца, 4500 литра мляко от фуражна крава, по 280 броя яйца от коношка носачка и т.н.

За тези високи успехи ТКЗС Пиргово получи много национални награди. През този период израстнаха четирите герои на социалистическия труд, над 215 кооператори и кооператорки, механизатори, животновъди и строители станаха носители на ордени и медали.

Производствените успехи на ТКЗС Пиргово доведоха до повишаване и подобряване социално-битовите условия на кооператорите. Нарасна фонд "СБКМ". Ние раздавахме на съвсем

ниски цени, на самото работно място по блоковете топла храна (първо, второ и трето) на всички кооператори. Давахме безплатен хляб на всички пенсионери, а на кооператорите с намалени цени с тенденция да стане безплатен. На всички ученици се даваше безплатна закуска, от детската градина до последния курс на прогимназията. С 50 % намаление се даваше обяд на учениците. ТКЗС пое пълна издръжка на читалищата, тогава библиотекарите бяха към ТКЗС на субсидия. Пълна издръжка се пое и на физкултурното дружество в Пиргово и Мечка. Изпращаха се кооператори на почивка според техните нужди, чрез сключване договори с почивните станции и др. ТКЗС издържаше пионерски лагер - 2 смени по 30 деца в Гръблевци, Габровско.

Успехите и възхода на ТКЗС Пиргово е свързано с имената на скъпи наши ръководители. Паметна ще остане за пиргочани 1966 година, честването на "Деня на лозаря".- 14 февруари, когато наши гости бяха др. Тодор Живков - първи секретар на ЦК на БКП придружаван от Генералния секретар на Румънската комунистическа партия Николае Чаушеско, др. Живко Живков - тогавашен председател на Министерския съвет, др. Йон Георге Мауер - тогавашен председател на МС на СРР.

Гости на село Пиргово по различни поводи са били през различните години др. Станко Тодоров, като председател на МС на НРБ, др. Пеко Таков, др. Иван Прумов - дългогодишен секретар на ЦК на БКП по селското стопанство, посланика на СССР и НРБ и консула във Варна, посланиците на ГДР, ЧССР, Полша и много други. Скъпи наши гости са били др. Тихон Хренников, Дмитрий Шестакович, Николай Гяуров, проф. Негрул - специалист по лозарство от академията на ССР, заедно с професор Куню Стоев, Вита Маркович и много други окръжни и централни, партийни и държавни ръководители.

Наш скъп гост беше и първият български летец-космонавт Георги Иванов, който стана и кръстник на първа лозарска

ръководена от др. Георги Бобоков и Иванаки Басарбовски

Успехите и възхода на ТКЗС - Пиргово са едно доказателство за практическа реализация на политиката на Българската комунистическа партия, за развитието на нашето социалистическо село.

ИВАН ИВ. ГРЪЦМАНОВ - секретар
на ОСПК от м.септември 1977 г.
до м.януари 1982 година

м.април, 1987 г.
с. Пиргово

ГОДИНИ НА НЕПРЕСТАНЕН ВЪЗХОД

/ спомени /

Беше есен, в края на 50-те години. Двуколка с пъргав кон ме откара в едно от големите села на русенския край, скътано живописно между три хълма, близо до река Дунав.

Главната улица, по която навлязохме, бе неугледна, а каменната настилка издълбана от поройните дъждове и колите. В центъра на селото една дърводелска работилница бе затрупала площада с дървени отпадъци. Картината се попълваше от прихлюпеното училище, една що годе по-масивна сграда на селсъвета и просторна палитова къща на два ката, в която бе настанена администрацията на кооперативното стопанство. Насколко додето погледът стигаше, се виждаха скромно строени къщи и стопански постройки, върху които личеше отпечатака на отдавна минали времена.

Така не посрещна в онази есен село Пиргово, в което съдбата ме отведе за агроном на кооперативното стопанство "Владимир Илич Ленин".

Сега връщайки се в спомените си тридесет години назад, аз се питам, това ли е някогашното Пиргово и неговото стопанство, макар че сам бях свидетел на всестранните промени, които тук настъпваха с годините! Променени са икономиката и бита. Извършена е истинска революция в строителството и благоустройството. Коренно са изменени самочувствието и духът на хората.

Но прогресът през тези изминали години, както в хилядите други български села, не дойде даром. Той бе извоюван с цената на много труд, себеотрицание и всеотдайност, които

в социалистическата ни родина направиха живота на отрудените селяни пълноценен и заможен.

Още с първите си крачки обединеното ТКЗС "Ленин" в село Пиргово се специализира в областта на лозарството, за което имаше изключително благоприятни условия и богат традиционен опит. Ентусиазмът у всички беше голям, а вярата в създаването на нови кооперативни лозя - непреклонна. Когато пристигнах в Пиргово вече се внедряваше машинното риголване на площите за лозя с трактори от МТС Иваново. Избирахме наклонени терени с подходящо изложение, правехме валови и стъпаловидни тераси, усвоявахме нископродуктивни за полските култури земи. Сортовете, които се засаждаха бяха "болгар", "хамбурски мискет", "димят", "панид", "зарчин", "фетяска алба" и други. Нуждата от посадъчен материал както в стопанството, така и на други места в страната наложи бързо да се разшири и производството на присадени вкоренени лозя. Отначало се произвеждаха по 200-300 хиляди първокласни лози, а по-късно по 500-600 хиляди и повече.

Обединяването на селата Пиргово и Мечка в едно стопанство даде още по-благоприятни условия за развитие и прецъфтяване на този изостанал в миналото край на окръга. Успехите на пирговските лозари, техният опит и професионално майсторство станаха еталон за цялата страна. От 1961 година до 1965 година пет последователни години ТКЗС "Ленин" в село Пиргово бе национален първенец по лозарство. Ежегодно от тук към чужбина потегляха хиляди товове висококачествено грозде от прочутия пирговски болгар, за да разнесат славата на Родината по европейските пазари. Разрастна още повече и пепиниерството. Започна износът на присадени вкоренени лози за СССР и други страни. Построена бе голяма и модерна стратификална - истински завод. Тя замени десетките примитивни помещения из селото, където при крайно неблагоприятни условия се извършваше присаждането и стратификацията на лозите. Тази стратификал-

ня, в която е приложена във висока степен механизация на производствените процеси и са осигурени хигиенни условия за работа на кооператорите и до днес си остава една от най-съвременните съоръжения у нас, изградени за тази цел.

Шейсетте години бяха изключително плодотворен период от развитието на стопанството по възходяща линия. Доставиха се много и специализирани машини за лозарството, полевъдството, животновъдството и др. В лозарството бе механизирано обработването на почвата, растително-защитните мероприятия, редица трудоемки процеси при производството на лози. В полевъдството заработиха високопроизводителни сеялки, зърнокомбайните СК-3 и ~~СК-4, нови модели сенокосачки и силахокомбайни~~. Почти денонощно без прекъсване на полето работеха тракторите ДТ-54, ДТ-75, КД-35, Белорус и други.

Въз основа на изведени в стопанството опити, за пръв път в страната тук бе въведено зимното присаждане с консервиране на лозите, което позволи да се разтегли срокът на изпълнение на мероприятието и да се увеличи неколкократно производството на лози. По предложение на ИЛВ-Плевен бе внедрено дъждуването на лозовото вкоренилище, което също така изигра голяма роля за повишаване ефективността на пепиниерството. Успехи бяха постигнати и в другите отрасли на стопанството. Внедриха се по-високодобивните съветски сортове пшеница "Скароспелка", "Белоцерковска" и "Безостая", италианският сорт "Сан Пасторе" и други. Внесени бяха от Югославия високопродуктивни хибриди царевица, които рязко повишиха добивите от тази култура и изведоха кооператива на челни позиции в страната. Започна се създаването на големия овощен масив, първият в страната по интензивен тип на формиране на дръвчетата и по сортово разнообразие. Така ТКЗС "Ленин" в с. Пиргово показа прекрасен пример за интеграция с научните институти и за внедряване на научно-техническия прогрес в производството.

През 70-те години, след основаването на АПК Иваново, районът Пиргово - Мечка продължи да се развива интензивно.

Създадоха се нови високостъблени лозя, а старите бяха реконструирани. Маркирането и засаждането се механизираха. Въведе се машинното присаждане на лози. Механизираха се и се рационализираха редица други трудоемки процеси. На помощ на растителната защита бе привлечена авиационна техника.

Когато отчитаме успехите на този динамичен напредък на стопанството никога не трябва да забравяме, че той се дължеше преди всичко на усилията и упоритостта на обикновените трудови хора, на кооператорите. Сред тях с всеотдайността си се откроляваха механизаторите Ради Шенков, Марин Бодуров, Илия Джарнарлиев, Тодор Анчев, Марин Христо, Иван Дончев и много много други. Свой принос за постигнатите успехи внесоха и бригадирите - героя на социалистическия труд Иванаки Басарбовски, Илия Дудев, Иван Пометков, Илия Баланов, Братой Величков, звеноводите Георги Балтаджиев, Николай Янакиев, Иван Йорданов Гръцманов и други.

В ТКЗС "Ленин" в село Пиргово аз получих моето истинско професионално кръщение и закалка. Тук направих и първите си крачки в научното поприще, подкрепян безрезервно от ръководството и кооператорите, за което съм им безкрайно благодарен. За мен беше удоволствие да работя с ръководството на кооператива начело с неговия председател, героя на социалистическия труд Ангел Бобоков, със зам. председателите Петър Ковачев и Иван Иванов Гръцманов, с главния счетоводител Петър Бахъров, с агрономите Тодор Цанков, Донка Бобокова и др. Сега съм щастлив, че в онези напрегнати години и аз можах да отдам от своите скромни сили и знания, от младостта си, за преобразуването на този край, с чиито производствени проблеми и вълнения съм свързан и досега.

Днес, когато Българската комунистическа партия поставя пред селското стопанство и кооперативното движение нови задачи, ние не можем да не се върнем чрез спомените си по

изминатия път на ТКЗС "Ленин" в село Пиргово, път изпълнен с трудов героизъм и резултатни дела и да почерпим от неговия богат опит, за да можем да преосмислим по-разумно настоящето и по-мъдро и по-уверено да крачим в бъдещето на този благодатен край.

ИВАН ТОДОРОВ - ст.н.с.Iстепен
доктор на селскостопанските
науки, бивш главен агроном на
ТКЗС - Пиргово

23 май, 1987 г.

ЧЕЛНИЩИТЕ, ПЪРВЕНЩИТЕ
СА ХОРА СЪС ЗЛАТНИ РЪЦЕ,
ГОЛЯМ УМ И ШИРОКО СЪРЦЕ.

Т. ЖИВКОВ

ЕДНО ГОЛЯМО СЪРЦЕ

/очерк/

– Какво са годините?... Много м то минават, трупат се една върху друг докато неочаквано откриеш, че в косит вече няма сребро. В един миг само ра рано, че старостта е дошла. И започва оглеждаш извървения път, да оценяваш ка сторена стъпка. И тежко ти, ако с сгрешил. Защото от себе си не можеш к га никъде...

Това ми говореше Денка Бърдарева преди четири годи в прицефермата край Пиргово. До тази философия тя беше стиг ла, разгръщайки лист по лист книгата на живота си. Тази сре паметта ми е съхранила с всичките й подробности.

Когато влязох в птицефермата, беше обяд. Земята, м морена от жегата, потръпваше в неспокойна дрямка.

В малката прохладна стаичка почиваше и тя. Досвиж да я събудя. Седнах на пейката под прозореца. Чудното споко ствие и тишината на летния ден ме пренесоха в миналото.

... Петнадесет години назад. Тогава тя още не беш Герой на социалистическия труд, а само Денка Бърдарева. По улицата, на която живееше, минаваше погребално шествие. Бд момченце вървеше до ковчега, трие с юмручета сълзите си и повтаряше:

– Мамо! Събуди се, мамо!...

Детето все очакваше да се отворят очите на майка м да го погали ръката й. В малката главица не можеше да се с мисълта, че мама вече няма да я има.

Тогава в неговия живот се появи Деяка Бърдарева. По нова време беше звеноводка в една от лозарските бригади на ТКЗС в Пиргово.

Една сутрин тя похлопа на тяхната порта.

- Днес ще връзваме лозе. Работата е лека. Ще се спра-йш.

Момчето я погледна плахо, попремига и бързо влезе в къщата. Когато след миг отново се появи, на рамото му висеше зарена селска торбичка. Тя го поведе за ръка. Детето потръпна. Така го водеше майка му. Колко хубаво му беше да чувствува топ лината на нейната десница. Тя сгряваше осиротялото му сърце.

Един камион изплаши кокошките и прогони спомените. Погледнах през прозореца. Леля Денка още спеше. Огледах белите сгради на птицефермата.

... Тогава, когато ме водеше за ръка към лозята на своето звено Денка Бърдарева ми каза:

- На това място след време ще построим модерни прице ферми.

Едва ли съм разбирал тогава мисълта на нейните думи. А тя е говорела за плановете на бъдещето. По онова време беше член на УС на ТКЗС. И само как вярваше тя в това бъдеще! И ми-лееше за общото като за свое.

Помня, веднъж прекопахме едно лозе без нея. Когато на другия ден дойде, тя се хвана за главата. Така "хубаво" го бях-ме прекопали. Нищо не ни каза. Нарами мотиката и отиде да опра-ви нашата работа. Вечерта всички в един глас се отказахме от трудодена. Само как се зарадва тя на тази ни самоотвержа. Прос-ти ни. А парите? С тях сложи началото на нашата обща звеноводт-ска каса. Използувахме ги за рождени дни, новородени бебета, театър, цирк...

След време леля Денка напусна лозарството. Изпратиха я на работа в птицевъдството. И още на следващата година тя стана национален първенец.

И така шест години поред...

Към действителността ме върна нейният глас. Беше се събудила и стоеше под мене.

- Сети ли се най-после да ме навестиш! - хокаше ме тя радостно. - Сега ще събирам яйца. Ела!

Тръгнахме по бетонната пътека.

- Отначало, когато не ме познаваха, каза тя, щом влезнех да ги храня, се разбягваха. После се опознахме. Приятели станахме.

Събираше сръчно яйцата и все говореше. Слушах я и си мислех: "Не се е променила моята леля Денка. Такава си е, добра, човечна, каквато беше преди. Сякаш не тази жена окичват по празници "Народен орден на труда" - златен и сребърен, ордените "Георги Димитров" и "Червено знаме на труда"...

След това се срещнах и с други знатни хора на труда. Такива в моето родно село Пиргово има много. Думите им са прости, по селски казани. Но винаги са точни. Учудвах се на тяхната мъдрост. Питах ги откъде са изучили тази наука. Те се усмихваха и сочеха с очи земята: бориш ли се с нея за хляба, ще поумнееш. И всички тези разговори ми напомняха за леля Денка.

Не! Не я идеализирам. Но тя винаги се е стремила да бъде преди всичко човек. А колко труд и болка й е струвало понякога това.

Спомням си, беше през годините, когато и хлябът, и платовете, и обувките се раздаваха още с купони. Веднъж тя трябваше да решава на кого да даде едно парче плат от много хубава коприна. Стаята бе пълна с жени. Крещят, блъскат се, протягат ръце. И най-силно викаха роднини и приятели. Надяваха се, че ще ги чуе и ще реши в тяхна полза. А тя даде парчето плат на едно бедно момиче, което наскоро щеше да се задомява. То

стоеше в страни и плачеше. Боже мой! Само как се нахвърлиха върху нея жените. И най-много и се сърдеха роднините и приятелите. Никого не укори тя, никого не обиди. Стоеше срещу тях бледа и мълчалива, а от очите й капеха сълзи. Засрамиха се жените и си отидоха с наведени глави. А аз я попитах защо плаче? Нали не беше виновна и напразно й се караха.

- От радост, моето момче, от радост! - усмихна се тя.

Разбира се, че не й повярвах.

Много от участниците в тази история сигурно вече са я забравили. Но аз никога не забравих сълзите на леля Денка, думите й, казани с тъжна усмивка. И наскоро й припомних случката. Този път усмивката беше ведра.

- Не те излъгах тогава. Наистина плачех от радост. Трудно ще ме разбереш. Моите роднини ги познаваш. И те бяха бедни. И те имаха моми. Но аз не се подладох. Справедливостта искаше парчето плат да получи онова бедно девойче...

Напуснала птицевъдството. На нейното място постъпила една комсомолка. Млада, амбициозна. Но нямала опит. И отишла за помощ при Денка Бърдарева. А тя - всичко каквото знаела й го казала. Дори ходила няколко пъти с нея в птицефермата...

Да! Тя винаги се е стремила да бъде преди всичко човек И никога не е забравяла, че за да съдиш другите, трябва да не бъдеш по-лош от тях.

Питал съм се, откъде взема сили да бъде винаги в челните редици. И какво още й трябва? Та тя е една от най-уважаваните и в селото. И отново стигам до думата "човек". Нея славата никога не я е блазнила. Ако е вършела нещо, било е по заповед на сърцето. Да уважава хората и да им помага, тя винаги е смятала за свой дълг...

Сега леля Денка работи в кравефермата на Пирговския район. Често се срещаме. Викам й:

- Лельо Денке! Та тук е много по трудно.

А тя се намръщва. Сиреч, ако си дошъл затова, заминазай си. После се усмихва. Разбира, че го казвам от гриха на нея.

- Гледам две внучета и баба ти Столна /майка й/. Тук се работи на смени и имам повече свободно време.

- И откъде сили за всичко?

- Желанието е важно, моето момче! - потупва ме тя по рамото.

Наскоро й гостувах. Разговаряхме, а очите й все в двете внучета. Момченца. Палуват.

- Лельо Денке, всеки си има свой ден. Кой е твоят?

Тя се позамисли.

Бях делегатка на Десетия конгрес на БПС. През цялото време се питах, аз ли съм някогашното бедно и полуграмотно момче от Пиргово. И ако щеш вярвай - пак си поплаках. И пак от радост...

- А радват ли те успехите?

- Разбира се. Нали съм човек. Но повече ме радват онези - и посочи към двете си внучета - и техните родители. Дъщерята е секретар на ДКМС в ДАП - Русе. Зетят е бригадир в Корабната. Хвалят ги. И двамата са членове на партията. Синът е студент. Със снахата се спогаждаме. Какво друго ми трябва?

Неволно я сравних със знатната римлянка, която, помолена от своите гостенки да покаже най-скъпите си накити, показала децата си.

Да! Какво са годините, ако през тях не си оставил поне една права диря...

КРЪСТЮ ГЕОРГИЕВ

/Очеркът получи първа награда на литературния конкурс "Пиргово - 1974 год."

ЧИСТИЯТ БЛЯСЪК НА ЗВЕЗДАТА

Посрещна ме както винаги, с радост. Разтича се. Наточи вино. Димитринка – жена му, нареди масата.

А стаята ниска, малка. Тясно.

– Сърце да е широко! – смее се той.

Знам! Мъчно му е. Колко пъти ми е казвал "За две къщи пари имам. Но как да гътна тази?"

Седим около масата. Той пълни чашите с руйно вино. Да се чукнем за здраве.

– Гост в къщи, радост в къщи! – присвива очи и ме поглежда косо.

– Казваш, че съм имал и тридесет, когато ме направиха герой на социалистическия труд. Според мене ти малко грешиш в броенето. Годините ми тогава бяха шестнайсет. Толкова беше трудовата ми биография.

Чакай! Ще се изясня.

Детето се ражда за радост и ... гриж на родителите. Палува, учи, мечтае! И яде хляб. Не свой, на родителите си. И времето си върви. Докато един ден животът те чукне по челото и те накара да го погледнеш право в очите Започва трудовата ти биография. И чувствуваш, че живееш. Със свой собствен хляб. Ето от кога трябва да се броят годините на човека. От тогава си постоянно на нож със себе си. Защото лекото винаги те тегли. Че в тази битка ще има рани, вярно е. Че понякога ще боли и горчи, също е вярно. Но в живота без тези работи не върви. И в това е неговата хубост. Поне за мене...

Ти знаеш ли колко пъти съм искал да напусна тракторлъка. Трудничко свикнах. И сега, затворя ли очи, пак виждам онзи

хлапак, кацнал на плуговете. Седелката от голо желязо. Убива, но аз си трая. Нали хляб трябва да се яде.

Устата ми се пълнеше с пепел. Вечер ще се измия, ще седна на масата ... и все ми се струва, че заедно със залъците преглъщам и пепелта на разораната земя. Ами ревът на мотора? Проглуши ми ушите. Дори и в съня си го чувах...

Колко пъти се будех с мисълта, че вече няма да седна на плуга. Ще легна по гръб. Ще изпружа крака. И уж ми е хубаво. А в устата нещо нагарча. И пак тръгвам към полето.

Пет месеца не ме пуснаха да стъпя в кабината на дизела Учителите ми, трактористите си имаха своя философия. За да обикнеш занаята, казваха те, първом трябва да опознаеш земята.

А това ставаше най-добре на плуга. Седиш отгоре и виждаш как есен полето и сиво и мъртво, как лемежите режат земята и тя изпуска пара, сякаш диша. Как от голото семе се ражда живот...

Сега си мисля, че в онези дни съм държал първия си изпит. По точно се решаваше съдбата ми.

... Димитър Рачев разказва бавно, провлачено, почти напевно. Разказва за живота и за своя трудов път, което е едно и също. Житко беше пръв по лудории сред връстниците си. Където има разправии и сбивания, той е там. И го взе за помощник Ради Шенков, най-изтъкнатият механизатор не само в Пиргово, но и в целия Русенски окръг. Цялото село настръхна. Белята ще си вземе с него. А той само повдига рамене, млада кръв, буйна. След две седмици замина на почивка. За старши на дизела остави Житко. А другите двама бяха и по-възрастни, и с повече стаж.

- Та да си дойдем на приказката. Младок бях, когато тръгнах по браздата. Сега съм на трийсет и четири години. Какъв бях, знаеш. Сирак. Беден. Без контрол. Такъв ме прие Ради Шенков и другите в тракторната бригада. Дали съм поумнял? Може би. Щом се боря със земята, не може да не ти дойде умът в главата. Премина учителят ми на по-лека работа. Старши на дизела станах аз. За сменен си взех едно наше момче. Сираче и луда

глава. Че като започнаха едни приказки. Такъв бил, онакъв бил. Сякаш всички сме живяли като светци. Не-е-е! Не е важно какъв си бил, а какъв си станал.

Не е леко на нашего брата, механизатора, все още я караме по чергарски. Често се храним неправо на земята. Ръцете ти до лактите в масло. Свърши ти смяната, няма къде да се измиеш. Докривее ти. На току изруваеш. Подхвърлят ми: "Герой на социалистическия труд си. Защо стоиш? Все ще се намери едно топло местенце и за тебе". От такива приказки ръцете ме засърбяват и си спомням за младите години.

Напусни! То лесно. Но къде да вървя? Ние, механизаторите, сме като полското цвете. Насади го в саксия и ще изсъхне. Без земята ние също вехнем.

Единият от колегите му трябваше да се грижи за тежко болната си жена. Платеният му отпуск свърши. Парите в къщи не достигат. И Митко поема неговата смяна. Седмица, две, месец близо работи двойно. Научава се другият му помощник. И без много приказки отсича: "Работата ще делим на половина!" Цял месец нарушават всички писани закони, за да подарят на колегата си една заплата...

Беше комсомолски секретар на бригадата. Момчетата - луди глави. Та нали и затова са младежи. Често го викаха за тях в Общинския комитет на комсомола. Че и в партийния комитет. Някои се отръвваха с по-малко наказания. Един искаха в затвора да го изпратят. Но Рачев беше категоричен. "Щом ние не можем да му помогнем, кой тогава?" Сега момчето работи за двама.

Провежда се окръжното състезание за "Най-добър млад орач". Явява се и Митко с ... тридесет и девет градуса температура! Устните му напукани от огъня. Втори излезе, а приятелят му Данчо Попов, също от Пиргово, се класира първи. Защо, питаме го ние. А Митко само повдига рамене. Данчо се явява за първи път, та дойдох за кураж...

Искам да ти кажа и нещо друго. Ако съм постигнал нещо, на хората го дължа. Нашата комплексна я знаеш. Години наред бях ме национален първенец по добив на царевица от поливни площи. Първи в страната преминахме границата 1000 килограма сухо зърно от декар. И то от четири - пет хиляди декара. Имаме златни момчета: Велико Пухлев, Петър Кошаров, мой учител Ради Шенков. Все носители на орден "Георги Димитров". От мене помни: колективът е най-точен барометър за твоето поведение. От тебе се иска само внимателно да следиш стрелката. И видиш ли, че към буря клони, спри! Огледай се. Помисли къде си се изсилил...

... Неотдавна се видяхме с Димитър Рачев. Влязох в двора му. Портата беше открехната и никой не ме видя. Нещо ме накара да спра. Сред двора, около един Беларус, се въртеше Митко На кормилото - Братойчо - по-големият му син. Върти кормилото. И все скорост набира, и все остри завои взема.

Стои Митко, стиснал един гаечен ключ и десната си ръка и му се любова.

- Добре дошъл - сепва се Митко. - Не мога да го откъсна от трактора!

- Бащичко!

Влязохме в стаята. На масата - разтворени учебници. Митко въздахна.

Нали знаеш, че съм задочник в селскостопанския техникум. Много работи съм позабравил. Ама връщане назад няма...

КРЪСТЮ ГЕОРГИЕВ

1979 год.

РАЗКАЗИ НА ЧЕТИРИ ОЧИ

ГЕРОЯТ НА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЯ ТРУД - ИВАНАКИ ИВАНОВ БАСАРЬОВСКИ - БРИГАДИР НА 1-ВА ЛОЗАРСКА БРИГАДА - ЗА ЗЕМЯТА, ЗА ТРУДА И ЗА СЕБЕ СИ

1. Седим двама с Иванаки Басарбовски и си приказваме. Вечерта пада над оразаните лозя, вятърът от към Дунава се провира между теловете и просвирва тук - там, щом понабере сили. Тая земя виждаш ли я - казва Иванаки и сините му очи жадно я обгръщат, - тая земя, повтарям ти, е благословена. Сякаш само заради лозата е създадена или пък лозата за нея; а пък аз, като че съм създаден за двете заедно, та да се съберем в Пиргово и да съществуваме един за друг. Човек се хвали, че покорява природата, но в същност се залъгва. Какъв смисъл има да покоряваш нещо, което е в ръцете ти? Работи го, извличай от него каквото може и влагай ум и разум, тогава тя ще ти даде всичко, което е скрито в нея.

Земята... Вземеш шепа пръст, дърпиш я, топлиш я с длани и усещаш как силата й се влива в тебе... Усещаш ли? Това значи, че си сроден със земята, значи нещо у тебе помни от къде си произлязъл и кому дължиш съществуването си. Сега много лесно се забравя, че земята е майка-хранителка, мнозина тръгнаха подир удобствата, без да послушат сърцето си; но пък който остане при земята, значи я обича и за онези, другите. Ето, аз съм такъв, една от големите радости е, че земята ми се отплаща многократно.

Ей в тази топла земя сега вкоренихме с моите хора над

5 милиона лозички, кажи-речи, за всеки пълнолетен българин по една. Ако можеш, представи си колко работа е; а пък това е само началото. Лозата трябва да се гледа като дете и то като любимо дете - с обич и търпение. Тъй че целият трябва да си пълен с обич и търпение, за да стигнат за тези 5-6 милиона лозички. Пък само те ли са? Хората по едно дворче земя имат и пак нямат обич да го гледат както трябва, пък моята земя - 4000 дка и аз се чувствувам отговорен за всяка педя от нея, защото, нали ти казах: благословена е тази земя и всяка шепа п пръст заслужава поклон доземи.

2. Бай Иванаки, казвам, разправят за тебе, че си бил гладен за земя, ама нали всеки глад си има и насита. Не ти ли идва понякога да легнеш и да забравиш всичко, да си гледаш спокойствието? Ей на, в тъмно си станал и в тъмно се прибираш, всеки ден е това...

Опитах веднаж, засмива се Иванаки, но нищо не се получи, та все така я карам. Колко? 23 години вече. През 1957 година поех бригадата съставът й толкова пъти се промени, пък за както ме виждаш! Ама като отвори дума за глада, да си кажа приказката - без глад за работа човек само яде хляба на тази земя. Пътят на хората е осеян с трудности - някои хора се правят, че не ги забелязват, други пък ги заобикалят внимателно; въпросът има само едно вярно решение - да ги преодолееш, да ги надвиеш и победиш, и така да разчистиш пътя и за останалите след теб. Трудностите кръщават земята. Много се иска, за да постигнеш победа, но затова пък най-голямата човешка радост е да постигаш тази победа. Но затова пък най-голямата човешка радост е да постигаш тази победа. Не бива човек да се огъва пред нищо, трябва да събереш и звания и умение, и сили и опит, и тогава нищо не може да ти се опре. Забелязъл ли си: щом преследваш дадена цел, щом си решил да я постигнеш, дори органи змът, тялото ти се мобилизира, стяга се, намира от някъде скрита сила.

Да, трудности, казвам, вярно е, но може ли всеки да бъде напред, да се бори, може ли всеки да даде толкова много от себе си?... Е, сигурно не всеки може, съгласява се Иванаки, хората са различни все пак. Но колкото и трудно да е - по-добре е за човека да се запали и да гори, отколкото да тлее и да опушва край себе си. А затова, прав си - не всеки може. Обаче край всеки, който гори, се събират и други хора, дето пламват, хората, гдето топлят и осветяват пътя напред.

Тя и самата дума трудност произлиза от труд, ще рече - без труд няма да я премахнеш и като тръгнеш тъй по пътя, не усещаш как стигаш до върховете, дето до сега са били недостижими.

Туй дето си го приказваме, не само за мене, а за всички хора е в сила. Казах ти за моята бригада - 250 човека. И всички заедно вървим. Щом хората ти повярват и тръгнат с тебе планини можеш да преместиш! Една година ни удари градушка точно на Кирил и Методий, на празника. Представяш ли си какъв празник беше? Здрав ластар не остана, всичко убито, както в стихотворението. Други биха двигнали ръце, биха пъхнали застраховките в джоба си и толкоз. Градушка, божа работа, както казват старите хора, а днешните го наричат обективни причини. А ние орязахме всичко до основи, започнахме отначало, изтръгнахме от земята втора култура и получихме повече от онези, дето градушката ги подмина.

3. Тъмнина, пирговчани са пуснали телевизорите, добитъкът е притихнал и дворовете опустяват. Къщата на бай Иванаки свети. Леля Дана го чака, притоплила е няколко пъти гозбата, свикнала е да чака сама пред трапезата. Този, моят мъж - казва тя, все по тъмно го виждам. Не мога да видя остарял ли е или се подмладява. Ха сега, седнете, да починете... Бай Иванаки, питам, кажи нещо за себе си. Досега само за работа говореше, та чак се уморих да слушам. Ха, за себе си, засмива се Иванаки, какво има у мене, та да го разказвам? Да съм артист или певец да ми се знае биографията. Пък аз - лозар. Ача не дойде

време, помни ми думата, когато най-търсената ще е тази биография, която се пише само с три букви - труд, труд и труд. А това че се родил Иванаки в Пиргово и цял живот е царувал в своето царство - лозята, - това няма значение, какво? Ей на, нито къща вдигнах като палат, нито нещо друго натрупах колко му трябва на човека? Можеш и лев да нямаш за храна, но пак да си милионер, 5-6 милиона лозички имам, над 2 милиона лв. продукция всяка година; виждаш ли? И няколко правила в живота, дето никога не трябва да ги пристъпяш... Какви правила, бай Иванаки?... Е, те правилата са за да ги носи човек у себе си, а не да ги разгласява, защото може и фалшиво да прозвучат. Ама защо пък да не ти ги кажа?

Първо. Всеки човек трябва да бъде знаме, да се усеща винаги отговорен за всяка своя стъпка, да се пита винаги тъй ли трябва да постъпя, за да гледам хората с чисти очи.

Второ. Никога не отлагай дневната работа.

Трето. Човек е силен само сред хората, за тях живее, с тях работи, от тях получава признание.

И четвърто. Няма цел недостижима за човека, само има хора недостойни за голямата цел.

Ух за себе си щеше да разказваш, припомням му... Остави, махна с ръка Иванаки, аз не от скромност, ами просто няма какво... Има хора дето все за себе си говорят, всяко изречение им започва с "аз". А като погледнеш зад това "аз" - нищо. Бива ли да изпадам в тяхното положение?

Иванаки се заснива и се заглежда към хълмовете, където се простира неговото лозово царство. Какво ли вижда в тъмнината, или пък чува, чува нещо, което земята му говори...

КОСТА РАДЕВ

26 април 1981 год.
с. Пиргово

РАДИ МАРИНОВ ШЕШКОВ - механизатор - носител на орден "Г. Димитров"

ВЕЛИКО ИВАНОВ ПУХЛЕВ - механизатор - носител на орден "Г. Димитров"

ПЕТЪР БОРИСОВ КОШАРОВ - механизатор - носител на орден "Г. Димитров"

ПАВЛИНКА ТОДОРОВА КАЛЕУРОВА -
носител на орден "Трудова слава" - III ст.

СТОЯН ПЕТКОВ ТУРАНАНОВ -
носител на орден "Трудова слава" - III ст.

ИЛИЯ ШИКОЛОВ ДУДЕВ -

бригадир II-ра лозарска бригада - носител на орден "Червено знаме на труда" - 1963 година

ЙОРДАНКА ГЕОРГИЕВА БАРБУКОВА -

звеноводка I лозарска бригада - носителка на орден "Червено знаме на труда" - 1963 година

ГЕОРГИ ИВАНОВ БАЛТАДЖИЕВ -

звеновод - I-ва лозарска бригада - носител на орден "Червено знаме на труда" - 1963 година

ДИМИТЪР ДИМИТРОВ КАМАРАШЕВ -

звеновод - Зеленчукова бригада - носител на орден "Червено знаме на труда" - 1965 година

СТАНЧО ПЕТРОВ БАЛТАДЖИЕВ -

бригадир краверферма - носител на орден "Червено знаме на труда" - 1967 год.

ТОДОР ИВАНОВ ЦАШКОВ -

гл. агроном ТКЗС, зам. председател, р-л на район - носител на орден "Червено знаме на труда" - 1972 година

ТОДОР ПЕТКОВ ЗАЛЕВ -

механизатор - носител на орден "Червено знаме на труда" - 1972 година

ЙОРДАНА НИКОЛОВА КАМАРАШЕВА -

работник зел. градина - носител на орден "Червено знаме на труда" - 1976 година

ИВАНКА ЙОРДАНОВА ШАХЪНОВА

- зоотехник - носител на орден "Червено знаме на труда" - 1973 година

ГЕОРГИ БОРИСОВ ВЪРБАНОВ -

механизатор - носител на орден "Червено знаме на труда" - 1979 г о д и н а

ЙОРДАН ИВАНОВ ДРАГНЕВ -

ръководител - овощарска бригада - носител на орден "Червено знаме на труда" - 1980 година

С Т Р А Н И Ц И

ОТ ГЕРОИЧНИТЕ ТРУДОВИ ДЕЛНИЦИ НА
КООПЕРАТОРИТЕ И КООПЕРАТОРСКИТЕ,
НА МЛАДЕЖИТЕ И ДЕВОЙКИТЕ, НА
СПЕЦИАЛИСТИТЕ И РЪКОВОДСТВОТО НА
Т К З С – с. Пиргово

ПЪРВАТА ЖИВОТНОВЪДКА

Майското слънце се оглеждаше право в прозорците на птицефермата. Лъчите му пробиваха стъклата и се втурваха в просторното помещение. Затоплени, кокошките не стояха мирно. Те кудкудякаха и прелитаха над главата на птицевъдката. Но тя не им обръщаше внимание. Ръцете й бързо събираха топлите още яйца. И все за срещата с партийния секретар си мислеше...

Години наред тя работи при малките пилета в стопанството, от които се формираше основното плодоносно стадо. И винаги тя изпълняваше най-много годишния план. Но никой не се сети да я награди...

Птицевъдката нареди в стаята пълните кафези с яйца и излезе пред фермата.

- Заповядай, седни! - покани тя госта.

дълъг - предълъг път - пътят й към животновъдството.

Беше 1950 година Влезе в кооперативното стопанство и веднага постъпи на работа в кравефермата. А то какво животновъдство беше! В обора имаше пет крави. Добре, че приетите по-късно членове бяха по-заможни, та се напълни кооперативният обор. Само, че теглото започна след това. Студ. Кравите мучат от глад. Сено няма. И тръгнаха мъжете из селото. Едни даваха с готовност. Други се опъваха. И понеже сред мъжете имаше само една жена - нарекоха я Друма Мъжкарената. А и тя много не си поплюваше. Пипаше с твърда ръка.

Тежко й беше в онези години. Първата жена - животновъдка в селото! Хубавото в работата й се забелязваше само от ръководството, а лошото от цялото село. Но тя не се предаде. Придума да дойде при нея на работа още една жена. И двете решиха в кравефермата да работят само жени. Ръководството на стопанството уважи молбата им. Построиха и нов краварник. Тя стана бригадир. Но това май беше по-сетне. След 1956 година. Нея

година тя запомни добре. Приеха я за член на Партията.

Партията! На много хубави неща я научи тя. От нея Друма разбра, че една жена може да работи не само наравно с мъжете, но и по-добре от тях, да бъде за пример на всички. Всъщност, ако трябва да се каже истината, кой ти гледа примерите. Важното е човек да се чувствува на мястото си...

- Друме, ти май не се радваш на ордена? - сепна я гласът на партийния секретар.

Не се радва ли? Как може да не се радва на такава награда! Но нали орденът се дава за изминат път. И тя иска да огледа свой.

През 1960 година я извикаха пред ръководството на стопанството.

- Положението при малките пилета е лошо - казаха и - Взехме решение да отидеш там.

Докривя й! Все тя ли ще оправя кривите работи. Лошо ли е някъде ... и хоп отивай Друме. Пак трябва да се започва отначало. Но нали навсякъде има щурмовци. И не е ли чест да бъдеш щурмовак. Разбра го и вдигна глава. Усмихна се дори и тръгна за дома си. И още тогава, по прашния селски път, реши да потърси книгите. Същите онези книги, които много учените мъже наричат "наука". Какво пък, мислеше си тя, може и да се попрелисти тази наука. Малкото пиле има капризен организъм. То наистина иска "наука". А книжлетата потвърдиха, че дори едно нищожно отклонение от температурата може да се окаже фатално не само за развитието, но и за живота на пилетата. Е, по-късно стана ясно, че работата не е само в науката. Не беше редовно снабдяването с гориво. Колко ядове имаше с това гориво. Обещават да докарат. И тя чака. А пилетата си мрат от студ и не искат да знаят има ли виновни или няма.

Но човек вярва до три пъти. На четвъртия път тя не се

отдели от доставчика, докато той не докара гориво в птицефермата. Така стана и следния път - докато всичко тръгна по мед и масло, както казва народът. Но се появи нова трудност. По предписание на пилетата трябваше да се дава кисело мляко.

- И без мляко ще растат! - отсече бригадирът.

И започнаха пак разправиите. Но тя вече знаеше пътя. Отиде при председателя на стопанството. И докато се върне в птицефермата, млякото беше вече там. А бригадирът не и проговори точно един месец. Сега са приятели. Но това е сега ...

А годините си течаха, сменяха се една след друга - като партидите пилета. Избраха я за член на Общинския партиен комитет в Пиргово и за член на партийното бюро в с.Мечка. Избраха я и за окръжен народен съветник. И трябваше да чете..

- Трудно ли ти е, майко? - питаха я децата Й.

Трудно! То трудното е навсякъде. И въобще струва ли си човек да живее леко. Нима животът ако не е съпътствуван от трудности няма да загуби своята красота и смисъл, онаи сила, която води човека и го кара да работи дори и през почивните дни..

След десет години работа при малките пилета отново застана пред ръководството на стопанството.

- Трябва да се подсили работата в основното плодоносно стадо - Й казаха.

Този път тя само попита:

- От кога трябва да започна?

Беше 1970 година. Нова работа, нови грижи. И нови книги. И нови успехи. Малко птицевъдки в страната могат да се похвалят с получени 272 броя яйца от кокошка - носачка.

Толкова получи Друма Славчева. И се нареди на първо място не само в окръга, но и в страната. Сега тя вече е носителка на "Народен орден на труда" - златен. Това е новото. Но хората от Мечка продължават да казват: "Друма Славчева е първата жена - животновъдка от нашето село".

И коя от двете подробности в нейния живот я радва повече, тя трудно може да каже. Навярно и двете заедно...

м. май 1975 година

КРЪСТЮ ГЕОРГИЕВ

У КООПЕРАТОРА МИНКО КЬОСЕВ

Бай Минко си е кърски човек. От как се е родил - все из нивите ходи. Член на кооперативното стопанство от първия ден на неговото съществуване, той е бил обикновен работник в полевъдството и бригадир, а сега е сигнализатор. Сигнализатор по растителна защита. Хората от трите бригади знаят колко тънък и важен е занаята на бай Минко. Та нали винаги очите ти трябва да са в посевите, пък и да разпознаваш е нужно всичките там бръмбари, бубулечки по растенията, че и яйцата и личинките им. А те не са едно и две, а по десетина за всяка култура. На бай Минко работата му е по сърце. Дай му на него по полето да скита. Щом напролет започне да се топи снегът по къра, той тръгва из пшениците да дири житния бегач и чак на другата зима, когато потънат в скрех дръвчетата от кооперативната овощна градина се прибира спокойно в къщи.

По пъстрите черги, застлали цялата стая, безшумно шета буля Елена. Пестелива на приказките, тя мълчаливо слуша разговора ни, канейки ни настойчиво да опитаме и от кехлибареното грозде в белите чинии на масата.

- Момчето ни Петко, пък е шофьор в стопанството - не се стърпява накрая тя, като че ли не сме от същото село и не знаем това. Че сънът на бай Минкови - Петко е първенец в стопанството всред шофьорите на товарните коли в кооператива и за награда получава - радиофициране на колата. А снахата - Венка, работи в зеленчуковата бригада. Тримата ходят на работа в ТКЗС, а старата домакинства.

Ето и най-малкия член на семейството - Лена. Къдрокоса, с удивително изразителни тъмни очички, умна и отворена, тя е любимка на всички в къщи.

Отваряме дума за най-новата радост у бай Минкови - богатото възнаграждение от стопанството. Бай Минко не знае

как да изрази хубавите чувства, които го вълнуват. Доволен е той, много е доволен от полученото, по-добро от това - здраве. Много пъти са видяли в миналото хората като него, много трудности преживяха първите кооперативни години но ето че все по-хубаво става вече. Близо 34900 лв. ще получат за годината тримата и то без допълнителното възнаграждение, без дохода за личното стопанство. А те не са малко. С вислата грозде на тавана, и бъчвата с вино в мазето, и тенекиите със сирене и мас, кървавицата и яйцата на масата, потънали в мазнина.

Бай Минко е добър стопанин и както си му е ред вече си е направил план как да изхарчи парите.

Най-напред той ще купи електрическа печка на Венка - дума е дал и няма да я престъпи. Щом понамаля работата в градината Венка започна да ходи на курс по шивачество, където се научи да крои и бродира, сладкиши разни да прави и какви ли не още работи. За нова година тя приготвила вкъщи торта и то не каква дае, а маслена с два пръста шоколад отгоре. Бай Минко много я харесва и за благодарност обещава да купи печка, та да прави по-често такива торти.

На внучката дядото ще купи детско креватче с мреха.

И машина шевна ще купи и други още някои работи, това са дреболии.

Бай Минко си има свой, друг, по съществен план. Решил е той нова къща да прави. Тя и тази не е стара, преди 6 години е строена, но не е такава в каквато бай Минко иска непременно да живее на стари години. Вярно е, че има две стаи и салонче и хубавка е като я гледаш, но стар и бил моделът - нямало холове, ни вити стълби, ни големи веранди, такива, каквито имат сега другите кооператори. Затова бай Минко е решил непременно да си построи нова къща...

Напускаме дома на бай Минко, вървим по светлите улици, а мислите ни още са при него, при бай Минко, с бъдещата къща - модерна с веранда, вити стълби и хол, за електрическа-

та печка на снаха му.

Но само при него ли е така? Разбира се, че не! Достатъчно е само да се вгледаме в светналите лица на хората, които срещаме, за да открием същото оживление през тия дни на изплащане възнаграждението им за положения труд през годината.

22 януари 1962 год.
с. Пиргово, окр. Русенски

АЛ/Б

ДНИ НА НАПРЕГНАТ ТРУД

Те бързат. Майското слънце ту се скрива зад облаците, ту се показва. Дано и днес не завали. Ръцете бързо се движат, кооператорите се местят от парцел в парцел. А те са много - с ранно зеле, с патладжан, с шипки. Ами краставиците, доматите .... Всичко чака ръцете на градинарите. А времето, времето ...

И сякаш чул молбата им, вятърът прогонва облаците. Небето се надвесва над тях, синьо и позлатено от тръгналото на път слънце, което също бърза - до залез трябва да зарадва много хора.

.... Миналата година зеленчукопроизводителите от звеното на Димитър Камарашев от Пиргово преизпълниха плана си за общата продукция с 13 000 лева. Допълнително бяха произведени над два тона краставици, пипер, патладжан и др. Над 3000 лева бяха раздадени на кооператорите, като допълнително трудово възнаграждение.

- Миналата година се представихме добре - каза звеноводът. - Но да видим сега, планът за общата продукция е 67 000 лева. И макар, че хората ни са по-малко, трябва да произведем 200 тона пипер, 220 тона домати, 8 тона ранни парникови краставици, 16 тона патладжан.

Планът тази година не предвиждаше звеното да произвежда ранни и среднаранни домати. Но придошлите води на р.Русенски Лом унищожиха почти всички зеленчукови градини от този район на аграрно-промишления комплекс. Налоги се звеното да увеличи производствената си програма, за да възстанови част от унищоженото. Затова бяха пикирани и разсадени допълнително 150 000 корена ранни домати от сортовете Пионер и Триумф, 50 дка ранно зеле и 50 дка пипер.

Димитър Камарашев говори с топлина за това как хората от звеното са излизали на работа дори през почивните дни.

И наистина доматите са вече посадени. Коловете са забити,

теловете опънати. Направени са и първите две поливки. Зелето е също посадено. И на него са направени поливки. А от краставиците вече са набрани няколко тона. Напълнена е и първата щайга с шипки.

- И все пак ръководителят на бригадата Димитър Генчев казва, че звеното на Илия Цанев е пред вас в съревнованието.

- Истина е, но пилците се броят на есен ....

И това е вярно. Години наред звеното на Димитър Камарашев не отстъпва първото място в социалистическото съревнование. В цялата бригада за зеленчукопроизводство в Пиргово тук натоварването е най-високо, а преизпълнението на годишния план най-голямо.

Слънцето отново се е скрило зад облак. Но ръцете вече не се движат. Всички от звеното са заети с монтажа на дъждовалната инсталация. И да вали, и да не вали, градинарите трябва да бъдат готови да поливат .....

КРЪСТЬО ГЕОРГИЕВ

ЕДНА МЕЧТА СЕ ПРЕВРЪЩА В РЕАЛНОСТ

Папка розови планове - това беше до преди няколко месеца съдържанието на понятието напоителна помпена станция - Пиргово.

Ако някой пожелаеше да види сградата трябваше да разтвори плановете. Там тя е дадена и в общ вид, и в хоризонтално и вертикално сечение. Дадени са всичките й детайли. Заглеждаш се в чертежите и мислите започват да работят: Поставяме в големите изпоки водопроводните тръби на големите помпи така, че те да се потопят във водната шахта, а изходните да се свържат с напорния тръбопровод по който 700 литра дунавска вода всяка секунда ще се изкачва средно от 60 до 80 метра височина и ще се излива в напоителните канали.

Включваме шалтерите. Ето - моторите се завъртат и водата бликва. Тръгва тя да напои в горещите месеци зажъдняелите царевични посеви и лозя.

Но засега да изключим шалтера, защото все още всичко не е готово...

Излезем ли на полето сега, навсякъде пред нас се открива една красива гледка изпълнена с вдъхновението и труда на достойни за уважение хора, които твърдо са се заели да превърнат обещанията в дела. Не може да не се почувствува пулса на героичното време събран в ума и труда на тия работливи хора. И виждаме как с всеки изминат ден настъплението промени силата си и то в най-красивия смисъл на думата си. Вече завърши монтажа на тръбите на помпена станция № 1, 2 и 3 се работи с неотслабващ темп на помпена станция № 4. Изкопната мрежа. Скоро и последният канал ще бъде завършен.

Повече от 400 кооператори са дошли да помагат. Излезли са и всички механизирани транспортни средства, които разнасят по каналите баластра и цимент, снабдяват групите със

строителни материали.

Пролетното затопляне е оживило кооператорите от звеното на Иван Йорданов Грънманов. Те бързат да почистят и подравнят поверения им участък за да отворят фронт на който ще поставят етернитовите тръби.

Само стотина метра понататък са кооператорите от звеното на Стоян Столнов Барбуков. Всеки ден тук срещаме кооператорите Русен Друмев - 67 годишен и дядо Димитър Ненков, които също участвуват в първомайското съревнование. Те вече са направили повече от по 15 трудови дни на хидромелиоративните обекти.

Оживено е в малката падина на "Гюр-чешма". Командите, които следват една след друга се дават от автокраниста Иван Манолов. Цялата околност се оглася от пукота на тракторите, с които механизаторите Иван Данев Дончев, Георги Петков Бърдарев и Марин Тодоров Христов извозват етернитовите тръби за напорния тръбопровод на четвърта помпена станция...

Прекрасна младеж! На кой ли трудов обект не се развяваха твоите знамена?... Къде ли не ечаха песните ти?...

Комсомолците от нашето кооперативно стопанство с радост посрещнаха веста за инициативата на младежката редакция при радио - София и бюрото на ЦК на ДКМС за учредяването на ПРЕДКОНГРЕСНИ ТРУДОВИ БИЛЕТИ. Те единодушно подкрепиха това хубаво предложение и твърдо решиха да станат носители на този билет, което ще бъде най-достоен израз на тяхното участие в предконгресното съревнование. Те решиха част от главния канал от помпена станция №1 до помпена станция №2 да се обяви за Комсомолски обект.

И решенията вече се превръщат в дела.

Колко хубаво е сега нашето поле! Пролетта е докоснала с живителния си полъх градините, люцерните, растлала е зелените килими на есенниците. Ала най-дълбоко тя е проникнала в сърцата на младите хидромелиоратори. Присъствието й се вижда по техните лица.

На канал Г-1 работят 18-те младежи от бригада "Стрела" - сериозен съперник за първото място.

Сега времето е топло, приятно и ще ги намерите в местността "Везирския мост", разсъблекли връхните си дрехи, заруменели от свежия въздух и от работата. Днес те правят на канала надвишения с бетонови плочи. Тук са и Петкана Стоянова - млада, пъргава, тя сръчно подрежда и фугира плочките и ти се струва, че това е нейна професия, а тя само преди 18-20 дни е дошла тук. Насреща й е Ангел Вълчев, който също не жали сили и енергия.

Но кой работи най-добре?... Трудно е да се отговори. Между първенците се нареждат Марин Цирков, Йордан Бодуров, Върбинка Рачева, Янка Пацанова и др. Те са изкопали и облицовали повече от 1000 м канали и поставили на 2000 кв.м плочки.

Наред по 45 километровия фронт на напоителната система кипи живот. От ранно утро до падане на вечерния здрач шофьорът Янаки Йорданов разнася по обектите чакъл, пясък, баластра, цимент и разни други строителни материали. Всеки ден младите бетонджии от бригадата на Илия Владимиров изпълняват производствените си задачи 140 - 150 %.

Навсякъде по разгърнатия широк трудов фронт една мисъл вълнува хората - по-скоро да бъдат завършени хидромелиоративните обекти...

Остават броени дни до оня тържествен момент, когато действително ще бъдат включени шалтерите и живителната водна струя ще ороси зажаднелите поля от нашето кооперативно стопанство.

20 април 1963 година
с. Пиргово, окр. Русенски

АЛ/Ц

ПРОЛЕТ КРАЙ ПИРГОВО

Снегът заваля в полунощ и до утрото земята побеля. После грейна слънце, запяха капчуците и сякаш стана по-весело

– Мартенски шеги – смее се Гошо и ме води в стратификалната, където жените и мъжете от неговата бригада, първа лозарска от Пиргово, облагородяват лозички.

Току-що им бяха донесли обяда от кооперативната кухня та от всички страни се носеха шеги и закачки.

– Да ви е сладко!

– По-сладко ще ни бъде ако и ти хапнеш с нас – обади се Йорданка Барбукова, първа и в гостоприемството и в работата. Жените от нейното звено са ненадминати майсторки в пепиниерството, а нейните гърди по празниците се окичват с орден "Червено знаме на труда".

Поканиха ме с домашна баница. Попитах ги върви ли работата, ще развеят ли и тази година знамето на първенството.

– Първо си хапни, после ще говорим! – отсече Гошо. Иначе ще обидиш жените. Тази баница е техен специалитет.

Жените от първа и втора лозарска бригади от Пиргово. Много радостни дни са имали те. Но имали са дни пълни с болка и мъка. Спомням си времето, когато селото ни обезлюдя от към мъже. Беше в началото на петдесетте. Неуредици в кооператива. Някак си много бавно влизаше имането в къщите на моите съселяни. И бащите ни тръгнаха към града да дирят хляб. А по блоковете само бели женски забрадки. Не? В онези години майките ни не се изплашиха. Със злост копаеха спечената земя и превиваха гърбове под пръскачките /от къде тогава техника/ и се бореха за всеки килограм грозде и царевица, слънчоглед и жито. Помня ги и през зимата на петдесет и четвърта. Намръщени и упорити. Свекървите им мърморят, мусят се, а те се обличат празнично. Отиват към новия краварник в първи стопан-

ски двор. Отиват на онова паметно общоселско и кооперативно събрание да изберат нов председател на стопанството. Първят през партината с голямата надежда, че това прословуто социалистическо богатство най-после ще влезе и в техните домове... Всъщност тогава, в онзи мразовит ден на декември петдесет и четвърта Ангел Бобоков, новият председател на стопанството, не им обеща планини от злато, а хляб и малко пари, колкото да постъкмят децата си. И може би затова и му повярваха, та стегнаха юздите на мъхете си, върнаха ги към земята...

Да! Жените от Пиргово. Славата им на лозари е прехвърлила далече границите на АПК в Иваново, и на Русенски окръг. Години наред бяха национални първенци по добив на грозде. Години наред са вече прославени пепиниеристки. Все в първата редица. Само за миналата година лозарите от първа и втора бригада от Пиргово произведоха надпланова продукция за близо над милион лева и реализираха близо 840 хиляди лева чист доход в повече от плана. Тези цифри по неуспорим начин показват, че в живота на лозарите от Пиргово вече здраво са навлезли новите икономически изисквания на времето. И в този поход към получаване на повече и по-евтина продукция голямото перо е производството на лозички. За миналата година произведеният първо качество лозаро-посадъчен материал е 63 на сто. Това прави над милион и половина лозички в повече от плана. И една подробност. Деветдесет и пет на сто от производството на пирговските пепиниеристи се изнася в Съветския съюз.

- Което е и радостно и трудно - каза Гошо. - От една страна удовлетвението от прякото контактуване със съветските хора и голяма отговорност, която произтича от това.

Да! Прав е Георги Бобоков, младият агроном - ръководител на първа лозарска. При брат се отива само с открита и чиста душа. А във време като нашето, когато и през зимата

селянина задачите го настъпват по петите, никак не е лесно. Все още е студено. Земята е прогизнала от дъждовете и снеговете. Но ние заварихме част от звената на Йорданка Барбукова и Нико Бахъров да режат маточника. Облечени във ватенки. Обути в ботуши, които до над кокалчетата затъват в угарта те не спират работа. Нужни са подложки. Бригадата трябва да облагороди три милиона лозички. Не! Наличния подложков материал няма да достигне. И ако ръководството на комплекса не помогне?... Тревога има в очите. Същата грижа сподели и Стоил Бобоков, агроном-ръководителят на втора лозарска бригада в Пиргово. Разбира се никой не се вайка и не чупи безпомощно ръце пред трудностите. Представители на клоновото стопанство в Пиргово обикалят страната и търсят. Пристигнали са първите камиони с подложков материал. Облагородени са и над два милиона лозички /общо в двете бригади/. Дневните норми средно се изпълняват 150 на сто. Може и повече но... новите икономически изисквания не разрешават повече. Основното тази година е не количеството, а качеството. Защото, както обясни ръководителят на звеното първенец за миналата година Илия Сотиров, по добре е да получиш от сто вкоренени лозички 60 на сто първокласно производство отколкото от 120 същия процент. По ясна позиция от тази, здраве му кажи. Но новият икономически механизъм е причина и за друго - широко навлизане на техническия прогрес и в пепиниерството. Тази година за първи път така масово се облагородяват механизирано лозички.

Край една от масите видяхме Иванка Кънцова, най.младата звеноводка не само във втора лозарска но и в цялото клоново стопанство в Пиргово. И най-сръчната пепиниеристка в агрокомплекса. Обикаля, проверява качеството на·изработеното.

- Едва се сдържам - оплаква се тя. - Иде ми да захвърля и звеноводство и всичко. Па да хвана ножкота. И аз като другите - да облагородявам. Но началството се сърди от такива приказки.

И гледа към Иван Грънманов, партиен секретар на Пиргово и председател на клоновото стопанство. А той се смее. Да работи може всеки, да изисква от другите и да ги ръководи както трябва, това е майсторлукът. А аз си мисля, че и при Иванка Кънцова новият икономически механизъм си е казал думата.

Много са хората, дето срещнахме в този ден и дето вече са в крак с новите изисквания. Примерно Илия Дудев. Той знае всички за и против /както се шегуват тук/ на помещенията за стратифициране на лозичките. Станал е по-добър специалист и от агрономите. Точно посочва къде колко пилки да се насипват, как да се нареждат сандъците за да се постигне по-добро калциране. И навсякъде весели и засмени лица. Пролет, казва Гоше. Сигурно. Но има и друго. Пролетта тук е преди всичко в сърцата на хората.

м. февруари 197 година

ПИРГОВО

Кръстьо ГЕОРГИЕВ

ДАР ЗА ПРАЗНИКА НА СВОБОДАТА

Полегатите слънчеви лъчи разливат своя последен пламък. Само още няколко минути и червеният диск на слънцето се скрива зад хълма. Свечерява се. Работният ден преминал в трудово напрежение свършва и отстъпва място на нощта. И послед ните кооператори се прибират от полето.

Но в този момент двадесетина младежи - средношколци поемат обратния път - от селото към стопанския двор. Тяхното работно време започва от 8 часа вечерта. В тия дни, когато се явява за разрешаване един от най-важните и неотложни въпроси- осигуряване фураж за животновъдството, нашите средношколци не останаха без души, а сформираха смяна за нощно силажиране.

Ние знаем че,

Младежкото сърце
не бие със спокоен пулс,
Младежкото сърце е от сърцата на онзи,
за които в песните се пее.

Не един пример за изпълнение с чест и достойнство зад задачи знаем за тях, не един пример за трудов героизъм сме слушали.

Ето ги и нашите средношколци - вече четири нощи в силажната яма. Тук не престава шума на силажорезачката и през нощта съпроводен от веселия шум и закачки от страна на младежите и девойките - "Хайде...давай,... по-бързо и т.н." Пласт след пласт от царевични стебла растилан от енергичните движения на двадесетте средношколци. После тракторът минава един, два, три пъти. И пак зеленият пласт, докато траншеята се вдигне на високо.

Как неусетно се изнизват часовете! Докато синьото небе изпъстрено с безброй звезди, като че ли се снишава по-ниско до земята и само някъде в кооперативните блокове лениво се движат с мъждивите си червени очи тракторите, които орат

дълбока есенна оран и техният грохот едва, едва достига до ушите, изведнъж някой поглежда към небето, после часовника, не вярвайки на очите си, че вече е четири часа - край на работата. Но резултатите са на лице - за четири денонощия двадесетте средношколци са приготвили около 80 тона силах.

Небето почва да бледнее. Една след друга гаснат звездите. Сутрешния хлад възвестява края на нощта.

Двадесет средношколци - Иван Ген. Барбуков, Маринка Ръждова, Маринка Шенкова, Йордан Люб. Джамбазов, Йордан Ил. Балтаджиев, Гинка Тр. Мангова, Петкана Ръждова, Павлинка Басарбовска, Иванка Калчева, Въцка Калчева, Михаил Алексиев, Георги Ат. Христов, Георги Л. Бахъров, Атанас Вецов, Любен Обрешков, Иван Ат. Драшков, Георги Ин. Шахънов, Георги Кр. Цирков, поемат пътя - от стопанския двор към селото.

29 август 1962 година
с. Пиргово

АЛ/Б

ЗА ДОБРИТЕ СТОПАНИ
ЛОША ГОДИНА ИМА!

По нашия край никога не са се раждали такива ябълки. Имахме едни – петровки. Цвят през пролетта – отрупани. Рояци пчели се въртяха около тях. Но отиде си май и виждаш ... почти нищо няма. А и тези, дето са останали, я вятърът ще ги събори, я червей ще ги проядат. Въобще, само празни пролетни надежди. Или зимните. Едри, красиви на вид, а на вкус никакви ги няма. Пролет, слизаха балканджии с мулета и пълни мошове. Та нашенци от тях си купуваха. Купуваха, колкото за цяр, да знаят децата, че има такъв плод. И кажеше ли някой на нашенци: Градина ще имате. Над 3000 дка. Най-хубавата в страната. Еталон за висока култура на земеделие. Целият дипломатически корпус, начело с другаря Тодор Живков ще дойде да я гледа. Кажеше ли им това някой шаха за луд да го вземат. А какви ябълки само! Едри, сочни и сладки като небет шекер. За чудо и приказ, както се шегува Янка Барбукова, шефката на едното комсомолско звено. Комсомолките! Това са жените от двете младежки звена. На Янка от Пиргово и на Доцка Станчева от Мечка. Вечно са на нож. Но само в съревнованието. Все се гонят и не си отстъпват едни на други. Ако меченки са първенци за Първи май, пиргосенки веднага изскачат от пред за Девети септември. Иначе имат само една мечта. Тази тяхнат градина все повече да ражда, та славата им да се разнесе и извън Русенско. Рекат, славата, па се поизчервят. И ти без да искаш, дълбоко някъде в себе си, засичаш: Скромни са, значи, щом се червят, когато заговорят за успехите си. Пожелаваш им от сърце, никога да не загубват тази си добродетел. Че то човек не бива да забравя от къде е тръгнал, ако и да е превзел най-високия връх. И все така без да искаш откриваш, че са трудолюбиви, дисциплинирани, винаги весели и засмени.

Би редил още много. Но ще те засече някой: "Чакай ще рече - Ти за ангели ли говориш?". И ти идва на помощ тогава Иван Грънманов, секретар на ОПК в Пиргово. "И те си имат своите човешки слабости - ще каже той - Но имат и душа, широка човешка душа,.. А какво по-голямо богатство от това?". Ти си съгласен с него. Защото знаеш, че тези млади жени винаги са с изпълнен план, че дори и през люти мразове са в полето, резитба извършват, млади дръвчета засаждат, оборски тор разпръскват. Знаеш и друго: На много от тях тази овощна градина е тяхната трудова биография. Тук първо започва трудовият им живот. Те засадиха първото ябълково дръвче. И въобще тази ябълкова градина, която е гордост не само за тях, а и за целия окръг, е тяхна рожба. И големи общественички са. Стоянка Илиева е комсомолски секретар на младежите в Мечка, общински съветник. Общински съветник е и Румяна Дудева. А Доцка Станчева е орденоноска и окръжен съветник. Танцовата трупа в Мечка е изцяло владение на младежите от овощната градина. Ето, това са те.

После пътищата те отвеждат при Йордан Драгнев, главният специалист по овощарство на АПК в Иваново. Много работи знае той. Самата история на градината е.

В същност, ти сам добре помниш онези първи дни на радост и съмнение, на страх и надежди. Шейсет и девета - седемдесета година. Колко много безсънни нощи. Тогава в онези години Данчо млад агроном, упорит, амбициозен. Ще има градина, вика той, трябва да има! Нощем разлиства дебелите книги, лута се в съмнения, мъчи се да хване нишката на истината. Че то кой се е занимавал с овощарство по нашия край. Сутринта очите му зачервени. Крачи малко зъл от безсънието по риголваната земя. Мъчат го съмненията, но се усмихва. Защото хората го гледат с вяра и надежда. Той е специалистът, той трябва да каже. И няма право да унива, да бъде тъжен и да се съмнява в успеха.

Такива бяха онези първи години. И пролет, и лете и зиме не спираше работата. Течеше си времето. Множаха се строените редове на ябълките, за да надхвърлят 3000 дка. Правеха се и експерименти. Изпитваха се над 300 сорта. В последно време се застъпват новите суперинтензивни насаждения с гъстота 4 на 1,4 метра. Засаждат се супрови форми ябълки, които са високи един човешки бой. По този начин производителността на труда ще се увеличи близо два пъти. Съкращава се и времето на неплододаващия период. А Йордан Драгнев разказва за хората и техните грижи за опазване на реколтата. Умело се съчетава опита на някои чуждестранни и наши научни Институти с изведените в градината опити. На тяхна база се прилага от няколко години научно-обоснована растително - защитна борба. И още един радостен факт. От самото създаване на градината до сега, овощарите от Пиргово и Мечка не са допуснали поразяване на продукция от болести и неприятели. А това значи ежегодно да се извършват по 18-20 пръскания. Всички площи четири пъти са дисковани и два пъти са култивирани. Виждал съм как растителнозащитниците просто дебнеха кога ще спре да вали и веднага скачаха на беларусите. Понякога започваха по изгрев слънце, та чак до тъмно. Защото и най-малкия пропуск в тази битка води до поражение.

Накрая идва ред на резултатите. Иван Стефанов, бригадирът на овощарите, говори ясно, точно, без да се запъва. И без да вади някакъв бележник. Миналата година бригадата е национален първенец по всички показатели. Тази година! Имаше градушка и ураганен вятър през август. Много ябълки бяха съборени на земята. Създаде се стегната организация за час по-скорошното прибиране на поразената продукция. Планът от 6000 т значително ще се преизпълни. Постигнахме средна реализационна цена 21 стотинка на килограм при план 18 стотинки. Себестойността на един тон ябълки е намалена с повече от 20 лв. Осемдесет и пет процента от реализираната продукция е екстра качество, срещу 80 % за миналата година. Контролът върху

качеството се осъществяваше по две линии: От ръководството на бригадата и от отдел "Реализация" при АПК. Внезапни проверки извършваха и инспекторите от ВВК при АПК. Въобще, през цялата година колективът живееше с една мисъл: На всяка цена да запазим постигнатото, да го увеличим и в края на годината отново да понесем знамето на първенството..

Това е икономически факт, който най-добре характеризира волята и амбицията на един дръзновен колектив. Този икономически факт е израз на неговата непрестанна борба за високо качество и висока ефективност. Той определя и перспективното развитие на овощарството. През идущата година ще се засадят още 1000 дка ябълкова палчетна градина. Ще влязат в плододаване нови 704 дка, което значи, че още от сега ще трябва да се мисли за амбалаж. Започва резитба и първите 120 дка вече са порязани. Извършва се есенната оран. Разпръсква се оборски тор. Въобще трудно е да се изброят всички инициативи и новости, подети и осъществени. Но създадената добра организация за най-ефективно използуване на основните производствени фондове и за по високо качество на продукцията, дават увереност, че овощарите от Пиргово и Мечка ще запазят завоюваните позиции. Че тази ябълкова градина, плод на човешкото дръзновение и за в бъдеще ще бъде еталон на висока култура на земеделие.

22 ноември 1975 година

ПИРГОВО

Кръстьо ГЕОРГИЕВ

ЗВЕНОВОДКАТА ОТ ПЪРВА ЛОЗАРСКА БРИГАДА

Всяка сутрин ще я срещнете да крачи към клуба на Първа лозарска бригада. Рано е, но тя бърза. Трябва да получи задачите за деня и да ги разпредели между хората от звеното. И все така! Двадесет години бърза по този път. В първите години й беше много трудно. Механизацията в лозарството беше малка. Почти всичко се извършваше ръчно. Година, две! През 1954 година я избраха за звеноводка. И оттогава ..

Жените, нейните жени, както тя се шегува я обичат и уважават. Всъщност в това звено има една здрава дружба и висока социалистическа съзнателност. Трудно е да се каже какъв е делът на звеноводката Йорданка Барбукова за това. Но, че тя има свой определен принос за това, има! Успехите на звеното не са малки. Но тя никога не изтъква себе си.

– Жените и мъжете са дисциплинирани – споделя тя – Именно на това се дължат нашите успехи.

Години наред нейното звено е първенец на Първа лозарска бригада в пипиниерството. През 1973 година те получиха 62,2 процента първокласни лозички и се наредиха на второ място в бригадата и агрокомплекса. И отново тя каза:

– Жените, тяхна е заслугата. За тях пишете.

Всеки има заслуга. Но определено място се пада на ръководителя. Той е обединяващото звено. Като, че ли от него зависи най-много.

Винаги е внимателна към хората. Когато разпределя задачите се стреми да не накърнява техните лични достойнства. Затова и жените я уважават.

Има много награди. Къде ли не е ходила. Наградена е с орден "Червено знаме на труда" и "Юбилеен медал". Това е отплатата на правителството за нейния всеотдаен труд.

- Упорита, всеотдайна - казва за нея бригадирът Иванаки Басарбовски. - За нея няма пречки и несгоди. Никога не се оплаква.

В чест на националната партийна конференция и славния тридесет годишен юбилей тя и жените от нейното звено са обещали да получат 65 процента първокласни лозички.

13 февруари 1974 год.
с. Пиргово

НАДКА БАЛТАДЖИЕВА

ТРУДОВИ ДЕЛНИЦИ

Прехвърчват снежинки. Мраз е сковал земята. Вятър духа. Ама от онзи, източния, дето хем бръсне, хем реже, та чак кожата ти настръхва. Студено. Вкоченолите пръсти едва държат писалката. Духам в ръцете си и се опитвам да запиша всяка казана от Йордан Драгнев - гл. специалист по овощарство на АПК, дума.

- Колта е по-лесна. Все пак съм ръководител. Измръзна и бягам край топлата печка. Затова ти пиши за Янка Барбукова, Доцка Станчева, Велико Лазаров, Стоил Стойчев и за жените от техните звена. Студено е, но те работят. Вече са извършили резитба на близо 1500 дка овощна градина. Разбира се краят е още далече. Чакат ни още над 1000 дка. Трябва да засадим и 520 дка ябълки, да облагородяваме лозички. Извозваме и оборски тор. Както виждаш задачите ни гонят по петите. Много са казваш. Вярно. Но все някак ще се оправим. Миналата година да не беше по-лесно. И какво! Не само си изпълнихме плана, но и гомпреизпълнихме. Дори раздадохме на хората премиални. Така че ти не се усмихвай под мустак. Знаеш ли какви хора работят при нас. Първо, двете младежки звена: На Янка Барбукова от Пиргово и Доцка Станчева от Мечка. Огън жени. Все се гонят все се съревнояват. За миналата година първенци са комсомолките на Янка. Но другите така жестоко им се канят... Сигурно тази година ще има смяна във водачеството. Биваги и другите овощари.

Ти знаеш, че при нас много от работните процеси са механизирани. Церьо Петров, Ангел Донков, Иван Костов, Михаил Ничев - това са нашите механизатори, с които можем само да се гордеем...

Духа си Йордан Драгнев в шепите, и на него му е студено, и все така реди имена на хора и извършеното от тях. Радост има в очите му.

– Така че ти не се усмихвай! Планът и тази година ще изпълним. Ако и да имаме някои трудности. Бягат нещо хората. Тегли ги градът. Но ще се оправим. Бъди сигурен.

м. февруари 1975 година

КРЪСТЮ ГЕОРГИЕВ

К О Р Е Н И

Тодор Анчев съм! От Пиргово. Комбайнер. Последното го пиша с големи букви. Да се знае, че става дума не за случайни хора, а за механизатори. Да! Гордея се със занаята си. Човек стои на такова място, каквото сам си избере. А нашето е високо, много високо място. И отговорно. Борим със земята за хляба на хората. А на полето поправителен изпит няма, както обича да повтаря Живко Топалов. Знаеш го! Два пъти герой на социалистическия труд. В миналото механизатор и комбайнер. Сега ръководител на бригада за зърнопроизводство в Николово. Няма да си кривя душата. Тежко е при нас. Не! Не се оплаквам. Всеки е роден за нещо. Аз за механизатор. Човек трябва точно да си знае цената. И да не ламти за това, цето не може се събра в кесията му. Но и ние, механизаторите, обичаме хубавото. Стол с бели покривки, баня, студени газирани питиета (а не само по жътва, както е тук). А то какво е при нас? Кареме я още по чергарски. Често се храним направо на земята. Ръцете ти цо лактите в масло. Свърши ти смяната, а няма къде да се измиеш. Но има и друго. Есен, след беритба, земята е сякаш мъртва. И тръгваме ние, механизаторите. Разореваме я. Засяваме я. Даваме й значи живот. А нима има нещо по-хубаво от това - да съживяваш! Или тези вихрени жътварски дни. Юлските делници са тъй дълги и тъй къси. Прибира се хлябът. Мощните фарове на машините прорязват нощта, та отдалече ти се струва, че над нивята се е цигнало някакво "северно сияние".

Преваля полунощ. Никой не се прибира у дома. Работното

време не ни интересува. Знаем, че сега "ден година храни" и ще се успокоим само когато зърното влезе в хамбара.

Ще речеш - идилия. Така е! Но не мисли, че ми е леко и че работата е само в парите. Не! И мене ми е идвало да пратя всичко по дяволите и ... по-леко място да си намеря. Косачка мога да хвана или монтьор в ремонтната. Там няма ни това слънце, ни този топлик. Няма пушека и пепелта на узрялото жито, които разплакват очите и запушват дробовете. Ще попиташ тогава защо стоя, защо не избягам и аз като някой? Не знам ... Виждам полето, набрездено от плуговете, със златните жита, натежало от слънчогледовите пити и царевичните кочани. И сред този голям букет - мощни комбайни. Като стоманени хали крачат с хедерите си. Питам те: ако побягна аз, ако побягнат другите, този хляб кой ще го прибира? А хората трябва да ядат. Ето това ме мъчи. Ще речеш-съвест. Може би ... Но ние, комбайнерите, много - много не употребяваме тази дума. Има и друго: коренът ни е забит дълбоко в земята и без нея не можем.

Говоря ти тези неща, защото ме вълнуват и много лета съм ги премислял. И все зад кормилото на комбайна, когато осилът на ечемика ми влезе във вратата, та започне да боде и животът съвсем не изглежда рейски. Цели четири часа няма жива душа около тебе. И да не искаш, разговаряш със себе си. Питаш се: богати сме да дадем трицесети на хиляди лева да купим един комбайн, а нямаме още седемстотин лева да си набавим и една климатична инсталация, та в кабината да не е такава пещ. И търсиш опора и парче земя, та да стъпиш и да се успокоиш. И ако нещо в машината се повреди, започваш да ровиш из мотора. Целия си опапан с машинно масло. Ядосваш се. Псуваш орисията си. Заричаш се другото лято дори жътва да не помирисваш. Но запее ли отново моторът,

душата ти се отпуска. Поцкарваш комбайна и сякаш една буца пада от гърлото ти. И очите току овлажняват. Не! Никога не съм се срамувал от тези мъжки сълзи. Разбираш ли ме?...

Разбирам! И аз като него си спомням една картина. Цялото село се е сбрало пременено като на празник. Жътва е. В нашето Пиргово е дошъл първият комбайн. С железни колела - тромав, неугледен. Но прави чудеса. Мъжете доволно потриват ръце. Жените плачеха и се кръстеха. Слушали тревожния камбанен звън през страшните дни и нощи бунтовни. Изпирали са кървави ризи на бащи, мъже, деца. И не проронили сълзи за милост. А сега пред това вълшебство на социалистическото земеделие плачеха. Защото тогава в Пиргово жътвата траеше по месец и половина. Не жънеха само пеленачетата и болните на легло. "Остаряла история, ще каже Тодор Анчев. Вече над двайсет и пет години с моя комбайн овършавам по хиляда тона зърно. Може да се изхрани цялото село през годината. Значи аз и моят сменен отменяме ръцете на цялото село. Значи в най-трудното и отговорното, когато се прибира хлябът, ние сме нужни на хората. Това е, дето най-много ме радва и ми дава сили да бъда човек". Бих добавил: и да стоя здраво на своята земя.

ПИРГОВО - РУСЕ

КРЪСТЬО ГЕОРГИЕВ

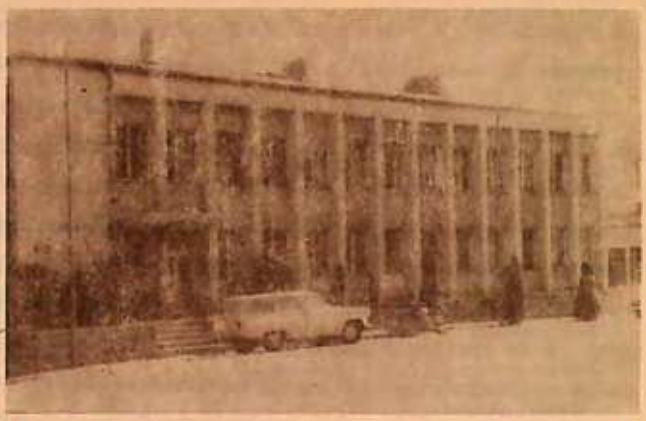

АДМИНИСТРАТИВНА СГРАДА НА ТКЗС -
построена през 1963 година

СТРАТИФИКАЛНЯ - построена през 1968 г.
за промишлено производство на лозов посадъчен материал

ПРОЛЕТНА СЕИТБА - 1946 год.

ЖЪТВА В Т К З С

ПЪРШИТБА - 1945 година

МЕХАНИЗИРАНА РЕЗИТБА НА ОВОЩНАТА ГРАДИНА - 1987 г.

ОТКРИВАНЕ НА ЖЪТВАТА - месец юни 1987 г.

Четиринадесети февруари 1966 година - тържествено отпразнуване "Деня на лозаря". Скъпи гости на тържеството са: др. ТОДОР ЖИВКОВ - първи секретар на ЦК на БКП др. НИКОЛАЕ ЧЕУШЕСКУ - генерален секретар на РКП

Посрещане на гостите в центъра на селото, окичване с битови кърпи саморъчно изработени от сръчните ръце на пирговските жени. Отвеждането им до мястото на заразване с каруца.

Масова сцена в м. "Паметника" край с. Лечка, където в лозовия масив се извърши заряза̀нето.
Момент когато гостите и присъстващите кооператори и кооператорки от двете села се отправят към лозата.

След заряза̀не окичване на гостите с венец от лоза и здравец. Почерпване с вино - символ за голям берекет през годината.

С П Р А В К А

ЗА ПОЛУЧЕНИТЕ НАГРАДИ ОТ ТКЗС "ЛЕНИН" - ПИРГОВО

1. През 1961 год. - за получени високи добиви грозде стопанството е наградено с ПЪРВА НАГРАДА - 500 лв. и 2 екскурзии в чужбина от Министерството на земеделието.

2. През 1962 год. - за получени по 1387 кг. грозде от декар на площ от 2031 дка - награда ЗЛАТЕН МЕДАЛ на XX юбилеен международен мострен панаир в гр. Пловдив.

3. През 1964 год. - за високи успехи в лозарството - със СРЕБЪРЕН МЕДАЛ - Двадесет и първи мострен параир в град Пловдив.

4. През 1966 год. - за високи успехи в птицевъдството - ТРЕТА НАГРАДА - 800 лв. и 2 екскурзии в чужбина от Министерството на земеделието.

5. През 1965 год. стопанството е обявено за НАЦИОНАЛЕН ПЪРВЕНЕЦ по ПТИЦЕВЪДСТВО и е наградено с II-ра награда - 1000 лв., радиограмофон и 2 екскурзии в чежбина.

6. През 1965 год. - за постигнати високи успехи в лозарството стопанството е наградено - с ПРЕХОДНО ЧЕРВЕНО ЗНАМЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКОТО ПРОИЗВОДСТВО, 500 лв., 1 трактор и 2 екскурзии в чужбина.

7. През 1965 год. - за високи успехи в пчеларството стопанството е обявено за НАЦИОНАЛЕН ПЪРВЕНЕЦ и е наградено с 300 лв.

8. През 1967 год. - за високи успехи в поливното земеделие стопанството е наградено с първа награда - 500 лв. 1 камион и 3 екскурзии в чужбина от МССП.

9. През 1968 год. - за постигнати високи успехи в птицевъдството стопанството е наградено с 1 телевизор, 1500 лв. и 2 екскурзии в чужбина.

10. През 1968 год. - стопанството е обявено за НАЦИОНАЛЕН ПЪРВЕНЕЦ ПО ПРОИЗВОДСТО НА ЦАРЕВИЦА и е наградено с 1 трактор "Беларус", 500 лв. и 3 екскурзии в чужбина.

11. През 1969 год. - за постигнати високи успехи в ЮБИЛЕЙНОТО СЪРЕВНОВАНИЕ в чест на 25 годишнината от победата на СОЦИАЛИСТИЧЕСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ В БЪЛГАРИЯ, колективът на ТКЗС и колективът на прицефермата са наградени с "ГРАМОТА НА ПОБЕДАТА".

12. С УКАЗ № 374/29.IV.1968 год. стопанството е наградено с орден "Георги Димитров".

13. През 1970 год. е национален първенец по царевица и национален първенец по изпълнение на общите задачи.

26 Февруари 1987 г.
с. Пиргово

С П И С Ъ К

НА ОРДЕНОНОСЦИТЕ ОТ С. ПИРГОВО И С. МЕЧКА ЗА периода 1946 - 1986 година за постигнати високи успехи в полевъдството, лозарството, овощарството, зеленчукопроизводството, животновъдството, при изграждане на напоителната система са присъдени звания и удостоени с ордени както следва:

Име, презиме и фамилия	Професия, длъжност	Вид на ордена	Година на награждав.
1 2	3	4	5
1. Ангел Дим. Бобоков	предс.ТКЗС	Герой на соц.труд	1967 год.
2. Денка Тодорова Бърдарова	птицевъдка	"	1969 год-
3. Димитър Братоев Рачев	механизатор	"	1974 год.
4. Иванаки Иванов Басарб.	бригадир	"	1981 год.
1. Ангел Димитров Бобоков	предс.	Орден "Г,Димитров"	1967 год.
2. Ради Маринов Шенков	механизатор	"	1969 год.
3. Денка Тодорова Бърдарова	птицевъдка	"	1969 год.
4. Иванаки Ив. Басарбовски	бригадир	"	1976 год.
5. Велико Иванов Пухлев	механизатор	"	1970 год.
6. Димитър Братоев Рачев	механизатор	"	1971 год.
7. Петър Борисов Кошаров	механизатор	"	1971 год.
1. Илия Николов Дудев	бригадир	"Червено знамена тр."	1963 год.
2. Йорданка Г. Барбукова	звеноводка	"	1963 год.
3. Иванаки Ив. Басарбовски	бригадир	"	1963 год.
4. Димитър Д. Камарашев	зеленчукопр.	"	1965 год.

1	2	3	4	5
5.	Ангел Димитров Бобоков	предс. ТКЗС	"Черв.знаме на труда"	1966 г.
6.	Денка Т. Бърдарева	птицевъдка	"	1968 г.
7.	Георги Ив. Балтаджиев	Звенов.-лоз.	"	1963 г.
8.	Тодор Петков Залев	механизатор	"	1972 г.
9.	Димитър Братоев Рачев	механизатор	"	1972 г.
10.	Станчо Петров Балтаджиев	бриг.- пт.	"	1967 г.
11.	Йорданка Н. Каварашева	зеленчукопр.	"	1976 г.
12.	Иванка Йорданова Шахънова	зоотехник	"	1973 г.
13.	Георги Борисов Върбанов	механизатор	"	1979 г.
14.	Георги Стоянов Бобоков	агроном-лоз.	"	1981 г.
15.	Иван Иванов Грънманов	ръководител ПУ	"	1981 г.
16.	Тодор Иванов Цанков	предс.ТКЗС, зам.пред.АПК	"	1972 г.
17.	Йордан Иванов Драгнев	агроном - ов	"	1980 г.

1.	Ангел Петков Ачев	лозар - зв.	НЮТ - златен	1963 г.
2.	Милен Любенов Бригов	лозар - зв.	"	1963 г.
3.	Ангел Димитров Бобоков	предс.ТКЗС	"	1963 г.
4.	Гецо Обретенов Дудев	лозар	"	1963 г.
5.	Марин Петров Бахъров	лозар - зв.	"	1963 г.
6.	Ангел Гецов Дудев	лозар	"	1963 г.
7.	Иван Петков Пометков	бригадир-лоз.бр.	"	1963 г.
8.	Стоян Русанов Бодуров	животновъд	"	1960 г.
9.	Иван Димитров Тодоров	агроном	"	1966 г.
10.	Станчо Петров Балтаджиев	бригадир-пт.	"	1967 г.
11.	Иван Илиев Милев	лозар- зв.	"	1966 г.
12.	Иван Тодоров Бобоков	лозар- зв.	"	1966 г.
13.	Иван Иванов Грънманов	агроном	"	1966 г.
14.	Георги Димитров Бобоков	шофьор	"	1966 г.
15.	Георги Великов Шахънов	полевъд	"	1967 г.

1	2	3	4	5
16.	Гина Тодорова Варамезова	птицевъд	"	1967 г.
17.	Васил Иванов Живков	вет.лекар	"	1968 год.
18.	Петър Иванов Ковачев	бригадир-пол.	"	1968 год.
19.	Борис Иванов Цирков	поливач	"	1969 год.
20.	Йорданка П. Кьосева	птицевъдка	"	1969 год.
21.	Георги Ангелов Шенков	овчар	"	1970 год.
22.	Пенка Митр. Балтаджиева	птицевъдка	"	1970 год.
23.	Стоян Тодоров Лисичков	строител	"	1970 год.
24.	Николина Николова Нилева	лозарка	"	1970 год.
25.	Васил Любенов Бригов	лозар-зв.	"	1972 год.
26.	Върба Николова Пометкова	лозарка	"	1972 год.
27.	Ангел Димитров Обрешков	животновъд	"	1973 год.
28.	Димитър Георгиев Балтадж.	овчар	"	1981 год.
29.	Парашкева Ангелова Дудева	птицевъдка	"	1975 год.
30.	Петър Иванов Грънманов	бриг.-пол.	"	1972 год.
31.	Цветана Великова Дудева	животновъд	"	1976 год.
32.	Стоил Атанасов Бобоков	агроном	"	1981 год.
33.	Василка Иванова Гърбатова	животновъдка	"	1976 год.
34.	Атанас Стоянов Цирков	б.пр-л ТКЗС	"	1980 год.
35.	Ангел Кирилов Пенев	б.пр-л ТКЗС	"	.....
36.	Атанас Илиев Миланов	отчетник	"	1985 год.
37.	Милан Димитров Рекинов	лозар-зв.	"	1966 год.
38.	Емил Йорданов Кичев	агроном-лоз.	"	1966 год.
39.	Василий Сергеевич Розберг	зоотехник	"	1966 год.
40.	Денка Тодорова Бърдарева	птицевъдка	"	1967 год.
41.	Николай Тодоров Цонев	шофьор	"	1966 год.
42.	Илия Цанев Колев	зеленчукопр.	"	1965 год.
43.	Велико Стоянов Лазаров	"	"	1965 год.
44.	Иван Иванов Иванов	лозар - зв.	"	1969 год.
45.	Руси Иванов Тодоров	шофьор	"	1970 год.
46.	Милан Илиев Миланов	бриг.овц.на	"	1972 год.

1	2	3	4	5
47.	Друма Йорданова Славчева	птицевълка	"	1973 год.
48.	Димитър Петров Шолев	овчар	"	1971 год.
49.	Йордан Лазаров Неделчев	овчар	"	1976 год.
50.	Тодор Иванов Цанков	гл.агроном	"	1965 год.
51.	Йорданка Тодорова Неделчева	лозарка	"	1981 год.
52.	Георги Ат. Бълчев	зам.предс.АПК	"	1965 год.

1.	Николай Иванов Пометков	парт. секретар	НОТ-среб.	1963 год.
2.	Стоила Игнатова Жаджарова	лозарка	"	1963 год.
3.	Димитър Д. Камарашев	зеленчукопр.	"	1964 год.
4.	Йордан Владимиров Циркова	лозарка	"	1963 год.
5.	Петър Иванов Ковачев	бриг-пол.	"	1964 год.
6.	Милан Тодоров Казаков	лозар	"	1963 год.
7.	Николай Стефанов Янакиев	лозар-зв.	"	1963 год.
8.	Нико Иванов Бахъров	лозар-зв.	"	1963 год.
9.	Стоян Илиев Карайванов	строител	"	1963 год.
10.	Йордан Гецов Костадинов	лозар	"	1963 год.
11.	Васил Стоянов Цирков	полевъдство	"	1951 год.
12.	Милан Димитров Рекинов	лозар.-зв.	"	1963 год.
13.	Калин Пенев Костуров	пол.-поливач	"	1965 год.
14.	Иван Дичитров Тодоров	агроном	"	1963 год.
15.	Борис Георгиев Върбанов	лозар.-зв.	"	1966 год.
16.	Стоян Панайотов Шахъров	лозар	"	1966 год.
17.	Пени Петров Камарашев	лозар	"	1966 год.
18.	Димитра Георгиева Бобокова	лозарка	"	1966 год.
19.	Калина Ан. Кьосева	лозарка	"	1966 год.
20.	Марин Великов Камарашев	лозар	"	1966 год.
21.	Калина Георгиева Калчева	лозарка	"	1966 год.
22.	Велико Цветков Кьосев	лозар	"	1966 год.

1	2	3	4	5
23.	Игната Трайчева Драшкова	лозар.-зв.	"	1981 год.
24.	Велико Пенев Маджаров	строител	ЮТ-среб.	1966 год.
25.	Марина Петрова Апчева	лозарка	"	1967 год.
26.	Стоян Стоянов Барбуков	лозар-зв.	"	1968 год.
27.	Крум Атанасов Дудев	строител	"	1989 год.
28.	Петър Петров Бахъров	гл. счетоводител		1969 год.
29.	Димитър Николов Рачов	животновъд-	"	1972 год.
30.	Стоян Пенев Обрешков	жив.-кравеф.	"	1973 год.
31.	Драгомир Димитров Евров	зоотехник	"	1973 год.
32.	Керчо Йорданов Старчев	лозар	"	1969 год.
33.	Мариа Иванова Дудева	лозарка	"	1969 год.
34.	Иванка Стоянова Кънцова	лозар.-зв.	"	1976 год.
35.	Тодор Лазаров Атанасов	зам.пред.ТКЗС	"	1963 год.
36.	Васил Николов Янакиев	агроном - БКИ	"	1977 год.
37.	Иван Йорданов Гръцманов	пол.-звен.	"	1974 год.
38.	Иван Иванов Гръцманов	агроном-БКИ	"	1964 год.
39.	Денка Тодорова Бърдарева	птицевъдка	"	1956 год.
40.	Гинка Тодорова Варамезова	птицевъдка	"	1965 год.
41.	Ангел Димитров Бобоков	пред-АПК-нап. система	"	1963 год.
42.	Тодор Иванов Цанков	агроном-зеленч.		1963 год.
43.	Тодор Иванов Цанков	гл.агроном	"	1966 год.
44.	Николай Маринов Шенков	механизатор	"	1967 год.
45.	Николай Маринов Шенков	механизатор	"	1966 год.
46.	Димитър Петков Барбуков	строител	"	1966 год.
47.	Йордан Иванов Драгнев	агр.-ов.	"	1976 год.
48.	Михо Иванов Михов	строит.напр.	"	1963 год.
49.	Илия Атанасов Янков	лозар	"	1966 год.
50.	Велю Ненов Генчев	строител	"	1967 год.
51.	Доцка Илиева Крунова	лозарка	"	1967 год.
52.	Руси Иванов Тодоров	шофьор	"	1969 год.

1	2	3	4	5
53.	Николай Иванов Колев	животновъд	ЮТ-среб.	1972 год.
54.	Иван Йорданов Русанов	механизит.	"	1973 год.
55.	Велико Тонев Иванов	лозар -зв.	"	1974 год.
56.	Янко Иванов Мечканов	жив.-овчар	"	1975 год.
57.	Минчо Михов Лозаров	лозар	"	1966 год.
58.	Димитра Ник. Върбанова	лозар - зв.	"	1980 год.
1.	Бяно Андреев Попов	звеновод-лоз.	"	1963 год.
2.	Росица Ангелова Манева	лозарка	"	1963 год.
3.	Еденка Йорданова Христова	лозарка	"	1963 год.
4.	Петър Иванов Ковачев	бригадир-пол.	"	1965 год.
5.	Илия Петков Пухлев	звеновод-пол.	"	1964 год.
6.	Атанас Йорданов Грънчанов	пол.нап.с-ма	"	1963 год.
7	Ангел Димитров Бобоков	предс. ТКЗС	"	1963 год.
8.	Георги Илиев Мартев	полевъд-зв.	"	1963 год.
9.	Марин Маринов Ялъмов	строител-изг.	"	1963 год.
10.	Николай Маринов Шенков	механизатор	"	1967 год.
11.	Николай Тодоров Цирков	строител-	"	1963 год.
12.	Иван Йорданов Грънчанов	звеновод-пол.	"	1966 год.
13.	Спас Минчев Джарнавлиев	строит.изгр.	"	1963 год.
14.	Параскева Николова Дудева	лозарка	"	1966 год.
15.	Радка Трифонова Варачезова	птицеглед.	"	1966 год.
16.	Игната Трайчева Драшкова	лозарка	"	1966 год.
17.	Иван Георгиев Черкезов	строител	"	1954 год.
18.	Георги Великов Шахънов	полевъд	"	1963 год.
19.	Йордан Илиев Нецов	шофьор	"	1968 год.
20.	Цветана Ганев Балтаджиев	лозар	"	1971 г.
21.	Димитър Петров Пухлев	звен.-лоз.	"	1971 год.
22.	Маринка Илиева Грънчанова	жив.-кр.	"	1972 год.
23.	Борис Димитров Балтаджиев	шофьор	"	1972 год.
24.	Иванка Йорданова Шахънова	зоотехник	"	1972 год.
25.	Друми Георгиев Сотиров	животнов.	"	1972 год.
26.	Васил Николов Янакиев	агрон.-пол.	"	1973 год.

1	2	3	4	5
27.	Георги Русанов Бодуров	механизатор	"	1981 год.
28.	Георги Данев Апостолов	лозар	"	1969 год.
29.	Георги Стоянов Бобоков	агроном	"	1974 год.
30.	Велико Иванов Пухлев	механиз.	"	1963 год.
31.	Димитър Димитр. Камарашев	зев.-зеленч.	"	1962 год.
32.	Николай Тодоров Цирков	строит.	"	1963 год.
33.	Димитър Маринов Попов	строит.	"	1965 год.
34.	Ивен Ленинов Барбуков	бригадир-л-р	"	1977 год.
35.	Радка Кънева Шахънева	звеновод-ов.	"	1986 год.
36.	Атанас Нед. Лазаров	звенов.-лоз.	"	1963 год.
37.	Антон Христов Недков	лозар	"	1963 год.
38.	Минчо Михов Лазаров	лозар	"	1966 год.
39.	Пенъ Русанов Димитров	строител	"	1963 год.
40.	Цветан Георгиев Шопов	лозар	"	1966 год.
41.	Иван Георгиев Бенев	лозар	"	1966 год.
42.	Иван Тодоров Иванов	лозар	ЮТ-бронз.	1966 год.
43.	Илия Иванов Баланов	бригадир	"	1958 год.
44.	Петър Великов Добрев	овчар	"	1969 год.
45.	Стоян Великов Ангелов	строител	"	1969 год.
46.	Стоян Атанасов Тодоров	звеновод	"	1970 год.
47.	Тодор Иванов Костов	строител	"	1971 год.
48.	Ради Тодоров Станчев	майст.р-ца	"	1986 год.

1.	Иванаки Иванов Басарбовски	бригадир	орден НРБ-IIIст.	1967 год.

1.	Стоян Петков Тораманов	овощар	Орден-труд.слава IIIст	1978 год.-
2.	Павлинка Тодорова Камбурова	лозарка	"	1976 год.

ОБЩ БРОЙ НА ОРДЕНОНОСЦИТЕ ДО 30 МАЙ 1987 год.- 190

м. май 1987 год.

с. Пиргово

ЛЕТОПИСНА СТРАНИЧКА

I. Създаване на ТКЗС и Обединяване в АПК /1946-87г./

1. На 11.IX.1946 год. - създадено ТКЗС "Братство" - с. Мечка
2. На 26.II.1947 год. - създадено ТКЗС "Дунав" - с. Пиргово
3. м. XI. 1958 година - обединяване на ТКЗС - с. Пиргово с ТКЗС с. Мечка и ТКЗС с. Тръстеник - седелище с. Тръстеник
4. На 19.II.1959 год. - ТКЗС с. Пиргово и ТКЗС с. Мечка се отделят от ТКЗС с. Тръстеник. Създава се обединено ТКЗС "Ленин" - център - с. Пиргово
5. м. XI. 1970 год. - създаване на АПК и ТКЗС - с. Пиргово преминава със своята дейност към АПК с. Иваново.
6. На 26.II.1987 год. - създаване Комплексна бригада за селскостопанско производство - с. Пиргово със самостоятелна бюджетна сметка.

II. Председатели на ТКЗС /1946 - 1987 год./

ПИРГОВО

1. Атанас Стоянов Цирков - 26 февруари 1947 до 10.IV.49г
2. Велико Маринов Камарашев - 10.IV.1949 гт до 4.VI.1949 г.
3. Велико Стоянов Рекинов - 4.VI.1949 до 3.XII.1949 год.
4. Атанас Стоянов Цирков - 3.XII.1949 г. до 3.III.1953г.
5. Стефан Стефанов Янакиев - 3.III.1953 г. до 5.XII.1954г.
6. Ангел Димитров Бобоков - 5.XII.1954 г. до 23.IV.1969г.
7. Тодор Иванов Цанков - 23.IV.1969 г. до 1.I.1971 г.
8. Емил Цветков Маринов - 1.I.1971 г. до 19.XII.1973 г.
9. Тодор Иванов Цанков - 1.I.1974 г. до 11.X.1979 г.
10. Иван Иванов Грънчанов - 11.X.1979 г. до януари 1984г.
11. Георги Атанасов Вълчев - януари 1984 г. до 26.II.1987г
12. Георги Стоянов Бобоков - 26.II.1987 г. и продължава

МЕЧКА

1. Ангел Кирилов Бенев - 11.IX.1946 г. до IX.1948 год.
2. Христо Иванов Русанов- IX.1948 г. до XII.1948 год.
3. Тодор Лазаров Атанасов от XII.1948 год. до II.1959 год.

III. Секретари на Общинския и Общоселски партиен комитет

1. Николай Иванов Пометков - X.1954 г. до II.1975 год.
2. Иванка Йорданова Шахънова - II.1975 г. до XI.1977 год.
3. Иван Иванов Гръцманов - IX.1977 г. до I.1982 год.
4. Йордан Атанасов Обрешков - I.1982 г. до VII.1985 год.
5. Александра Димова Игнатова - 13.XII.1985 г. продължава

IV. Секретари на Общинската комсомолска организация

1. Богомил Николов Пометков - м.II.1959 г. до 1.XII.1959 г.
2. Георги Атанасов Вълчев - 1.XII.1959 г. до 18.IX.1963г.
3. Радка Йорданова Кирилова - 18.IX.1963 г. до X.1965 год.
4. Йордан Атанасов Обрешков - X.65 г. - 1.IX.1971 год.
5. Цветанка Димитрова Кьосева - XII.1971 г. до 1.IX.1977 год.

м. май 1987 год.
с. Пиргово

НАЦИОНАЛНАТА ЦЕЛ, КОЯТО СИ ПОСТАВЯМЕ ДО КРАЯ НА ВЕКА, Е ДА ПРЕВЪРНЕМ БЪЛГАРИЯ ВЪВ ВИСОКОРАЗВИТА И КУЛТУРНА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ДЪРЖАВА.

/ЮЛСКИ ПЛЕНУМ НА ЦК НА БКП-1987 г/

С ОПИТА НА МИНАЛОТО, С ОПТИМИЗМА НА НАСТОЯЩЕТО- КЪМ ВИСОКИТЕ ЦЕЛИ НА БЪДЕЩЕТО

Много или малко са 40 години? Те са и много и малко, малко като исторически период от време, много като развитие и постижения, опит и успехи, борба и слава. За кооперативното стопанство в Пиргово тези години са едно непрекъснато утвърждаване на социалистическия начин на стопанисване на земята, на социалистическото селскостопанско производство. Четири десетилетия възход - от трудностите на прощапалните крачки, до най-високото българско отличие - ордена "Георги Димитров". Четири десетилетия заредени с вяра та на основателите, с героиката в трудовото ежедневие, с крилатият оптимизъм на последователите, за да станат тесни границите на Родината за славата на пирговските и печенските производители на кехлибарения "Болгар", на първокласните облагородени лози, за да се изучава челният им опит в производството на царевица, на домати и пипер, на мляко и яйца, на ябълки, в поливното земеделие. За да бъдат толкова много наши те и чуждестранни гости, дошли да видят на живо резултатите на спорния им труд, да почерпят от извора истината за високите им постижения, за единството и сплотеността им, за пословичното им трудолюбие.

През тези 40 години кооперативното движение в нашите две села премина през редица реорганизации - от първите ТКЗС, през обединеното ТКЗС "Ленин", съставно клоново стопанство в АПК и отново като самоуправляваща се селскостопанска единица на основата на бившото ТКЗС.

По едно щастливо съвпадение делегатското събрание за обявяване то на Комплексната бригада за селскостопанско производство се проведе на 27.II.1987 год., точно 40 години след провеждането на Учредителното събрание на ТКЗС - 27.II.1947 год. Това съвпадение е знаменателно. То бе възторжено прието от делегатите, бе положено във фундамента

на надеждите за нов прелом в развитието на стопанството.

Със създаването на новите самоуправляващи се селскостопански организации -КВССП със статут на селскостопански предприятия, партията и държавата положиха началото на нов, дълбок прелом в развитиетс на икономиката в селското стопанство. Предоставянето на социалистическата собственост на трудовите колективи за стопанисване и управление ще създаде качествено нови условия за повишаването на тяхната роля в икономиката. Създават се ново реални възможности за близко, оперативно ръководство на процесите в селскостопанското производство, за по-ефективен контрол, за поставянето и реализирането на по-високи цели.

ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА КУРСА ЗА КАЧЕСТВЕНО НОВ РАСТЕЖ В СТОПАНСТВОТО В с.ПИРГОВО УСЛОВИЯ ИМА:

- на първо място,оптималната структура на селскостопанското производство. Правилното съчетаване на отраслите дава възможност за целогодишна заетост на производствените ресурси, за стабилетет в икономическите резултати през различните в агроклиматическо отношение години;

- на второ място, стопанството разполага с добра материално-техническа база, производствени мощности и фондове. Десертните и винени лозя на Пиргово и Мечка, ябълковата градина, маточниците са все още на високо съвременно равнище. Разстениевъдството е въоръжено с мощна селскостопанска техника - трактори, пръскачки, торачки, почвообработващи машини, сеялки, комбайни за зърно, силаж и грозде, резитбени агрегати, поливна техника. В животновъдството работят нови доилни агрегати, торопочистваща, фураж-раздаваща и прибираща техника;

- на трето място, важен аргумент за нашето настояще и бъдеще са широките възможности на нашето поливно земеделие в стопанството 29771 дка (56,6 %) от обработваемата земя. В условията на настоящите и предполагаемите изменения в климата, в това число и в нашите гео-

графски граници, напояването ще има решаващо значение за селскостопанското производство. Не случайно първата копка, строителството и откриването на Пирговската напоителна система са най-тържествените събития в историята на ТКЗС, в живота на пирговчани и мечани;

- в настоящият момент в стопанството работят добри ръководни и изпълнителски кадри. С натрупан опит и възможности са нашите агрономи, инженери, ветеринарни специалисти, икономисти. Неоценимо богатство са нашите механизатори, лозари, овощари, полевъди, животновъди, шофьори, ремонтни работници;

- политическото ръководство, контрол и взискателност над нашите трудови колективи се осъществява от боеспособни партийни организации в Пиргово и Мечка, доказали на дело, че могат да бъдат авангарда на масите в борбата за изпълнението на партийните и стопански решения и задачи.

ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПРЕЛОМ В РАБОТАТА РЪКОВОДСТВОТО НА СТОПАНСТВОТО ТРЯБВА:

- да постави цялостното социално-икономическо развитие върху релсите на научно-техническия прогрес. Само близката връзка с науката и приложението на най-новите научно-технически решения могат да ни осигурят движение напред.

Усилията трябва да бъдат насочени към усвояването на нови производства, към приложението на нови технологии. Да се използува перспективно дадената от Правилника за стопанска дейност възможност за построяването на малки промишлени предприятия - самостоятелно или в съдружие, осигуряващи висока рентабилност на производството, тъй необходимата за нови машини, резервни части и препарати валута.

Постоянна грижа и задача трябва да бъде по-нататъшното усъвършенствуване на материално-техническата база и привеждането й в съответствие с развитието на научно-техническия прогрес. Наложително е да се подобри сортовата структура на културите в растение-

въдството, да се ремонтират и оздравят стадата в животновъдството, да се използува рационално тяхното производствено направление. Да се внедрят нови, високопроизводителни машини, зърносушилня и зърнопочистваща техника, машини и инструментариум за ремонтната дейност, практични за спецификата на нашата дейност автомобили. Да се обновява поливната техника съобразно предстоящата реконструкция на Пирговската напоителна система и намаляване до минимум използуването на човешки ресурси, да се внедрят съвременни, високоефективни технологии на напояването. Предстои да се реконструира и обнови животновъдната база, особено в овцевъдството, позволяваща механизиране на основните трудоемки процеси;

- да подобрява непрекъснато организацията на труда, да търси нови прогресивни форми на разпределение на труда, да се използуват най-добре в конкретните условия трудът на хората, възможностите на производствената база и техниката. Да се прилагат разумно формите на социалистическия акорд, доказал правото си на съществуване още в условията на ТКЗС, да се използуват ефективно материалните стимули, да се повиши ролята на съревнованието;

- да работи в постоянство и неотклонно за подобряване на социално-битовите условия на труд. В тази област в Пиргово и Мечка предстои да се преодоляват пропуските на доста години назад;

- със съвместните усилия на партийните, комсомолските и обществено-политическите организации планомерно да решават въпросите на кадровото обезпечаване на производството, облягайки се на опита, на приемствеността, на новаторството на младите. Този въпрос е тясно свързан с предходните - необходими са условия на труд и почивка привлекателни, стимулиращи, гарантиращи обновлението и бъдещето на ръководните и изпълнителски кадри на стопанството.

Задачите, които си поставяме са сложни и отговорни. Трябва от всички органи и организации, от всички ръководни и изпълнителски

кадри да се съзнае безрезервно историческото значение на извършващия се преврат. Да се води безкомпромисна борба с проявите на нераз. биране, мудност, бюрократизъм и безотговорност. Да се преценят принципите и критериите, да не се почива на резултатите, да не се търсят предимно правата, без да се поемат съответните задължения и отговорности. Нашите бъдещи успехи, нашето развитие напред са възможни само с неуморния, спорен труд на всички членове на трудовия колектив, с новото, революционното мислене и творчески дела на кадрите, с тяхната убеденост, любов и преданост към производството, към новоучредената стопанска организация.

Реализирането на концепцията за нашето по-нататъшно развитие ще срещне много трудности, ще възникнат противоречия, спъники на енерцията и консерватизма. Живота ще отсее гнилото, ще възтържествува рационалното, новото, творящото.

Вярваме безрезервно във Вас, щарговски и меченски можещи и знаещи ръководители и специалисти, механизатори и техници, растениевъди и животновъди.

Нека взаимно да остойностим тази вяра!

Честит юбилей и към нови трудови успехи!

03.08.1987 год. ГЕОРГИ БОБОКОВ

с. ПИРГОВО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КБССП

РЕДАКЦИОННА КОМИСИЯ:

1. Ал. Игнатов
2. Кр. Георгиев
3. Н. Балтаджиева

ХУДОЖНИК: – Гр. Стефанова

КОНСУЛТАНТ и ЕНИМКИ: – П. Иванов